

Felaktiga utbetalningar i arbetslöshetsförsäkringen 2025

Felaktiga utbetalningar i arbetslöshetsförsäkringen 2025

Rapportnummer: 2026:5

Diarienummer: IAF 2024/513

Utgiven: September 2026 <https://www.iaf.se>

Förord

IAF har fått i uppdrag av regeringen att studera felaktiga utbetalningar av arbetslöshetsersättning under 2025. Enligt uppdraget ska uppskattningen bygga på kvantitativa studier av samtliga väsentliga risker. Resultaten ska vara jämförbara mellan olika ersättningar och över tid. Orsakerna till de felaktiga utbetalningarna ska också redovisas. I uppdraget ingår även att redovisa vidtagna åtgärder och deras effekter. Uppdraget följer av förordningen (2021:663) om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen.

Arbetsförmedlingen, arbetslöshetskassorna, Sveriges a-kassor och Utbetalningsmyndigheten har fått möjlighet att faktagranska rapporten.

Granskningen har genomförts av Niklas Ottosson, Michael Olsson, Fredrik Karlman, Elisabeth Frid och Anna Berg. I arbetet har även Pontus Lind, Dan Svensson, Carina Wiksholm, Mirella Dizdar, Camilla Pettersson, Christel Johansson, Veronica Jansson, Jessica Edelbro-Laurell, Sofia Lindberg, Klara Pettersson och Linda Nokkoudenmäki deltagit. Rapporten föredrogs av Niklas Ottosson. Vid den slutliga beredningen av ärendet deltog enhetscheferna Jessica Idbrant, Cathrine Carlberg, Carolina Stiwenius och Mikaela Glod. Generaldirektören vid IAF har fattat beslut i ärendet.

Katrineholm den 22 september 2026

Mathias Wahlsten
Generaldirektör

Niklas Ottosson
Utredare

Innehåll

Sammanfattning	7
1 Samlad bedömning av felaktiga utbetalningar	8
1.1 814 miljoner kronor betalades ut felaktigt under 2025	9
1.2 Fel orsakade av sökande	10
1.2.1 Orsaker till sökandes fel	11
1.2.2 Misstänkt avsiktliga eller grovt vårdslösa fel.....	11
1.3 Fel orsakade av Arbetsförmedlingen eller arbetslöshetskassorna	12
1.4 Förskottsfel	12
1.5 Arbetslöshetskassornas kontroller minskar nettofelet.....	13
1.6 Jämförelse med tidigare studie	13
1.6.1 Jämförelse av fel orsakade av sökande	14
1.6.2 De misstänkt avsiktliga felen kan inte jämföras med tidigare studier	15
1.6.3 Fel orsakade i arbetslöshetskassornas handläggning har ökat	15
1.6.4 Fel orsakade av Arbetsförmedlingen har minskat	16
1.7 Avgränsningar	18
1.7.1 Fel i arbetsgivardeklarationerna	18
1.7.2 Förhinder.....	18
2 Genomförda åtgärder 2021–2025	19
2.1 Arbetslöshetskassornas genomförda åtgärder	19
2.2 Resultat av arbetslöshetskassornas åtgärder.....	20
2.3 Arbetsförmedlingens genomförda åtgärder	21
2.4 Resultat av Arbetsförmedlingens åtgärder	21
3 Bestämmelser och ansvarsfördelning.....	23
3.1 Villkor för rätt till ersättning	23
3.1.1 De allmänna villkoren och ett arbetsvillkor behöver vara uppfyllda.....	23
3.1.2 Den sökande ska stå till den svenska arbetsmarknadens förfogande	24
3.1.3 Studerande kan i vissa fall få ersättning.....	25
3.1.4 Företagare kan få ersättning.....	25
3.2 Arbetslöshetskassornas handläggning av ersättningsärenden	26
3.2.1 Arbetslöshetskassorna utreder och beslutar om rätten till ersättning.....	26
3.2.2 Arbetslöshetskassan beräknar ersättningens storlek	27
3.3 Sanktioner när den sökande inte uppfyller sina skyldigheter	28
3.3.1 Missköter sitt arbetssökande	28
3.3.2 Förlänger sin tid i arbetslöshet.....	28
3.3.3 Orsakar sin arbetslöshet.....	29

3.4	Kontroll av att villkoren följs.....	29
3.4.1	Arbetsförmedlingen ska informera arbetslöshetskassorna	30
3.4.2	Arbetslöshetskassorna utreder och beslutar om sanktioner	31
4	Felaktiga utbetalningar inom arbetslöshetskassornas ordinarie kontrollområden.....	32
4.1	Upptäckta och uppskattade oupptäckta fel inom arbetslöshetskassornas ordinarie kontrollområden.....	32
4.1.1	Merparten av de upptäckta och oupptäckta felen orsakas av de sökande	33
4.1.2	Övriga orsaker till felaktiga utbetalningar	34
4.2	De upptäckta felen	35
4.2.1	Arbetslöshetskassorna upptäckte 329 miljoner kronor i felaktiga utbetalningar under 2025.....	35
4.2.2	Orsaker till upptäckta felaktiga utbetalningar.....	35
4.3	De oupptäckta felen	36
4.3.1	Arbete vid sidan om ersättning	37
4.3.2	Fortsatt verksamhet i företag	38
4.3.3	Vistelse utomlands.....	40
4.3.4	Högskole- och universitetsstudier.....	41
4.3.5	Utgångna arbetstillstånd	43
4.4	Systemgemensamma och ersättningsspecifika fel	44
4.4.1	Systemgemensamma fel	44
4.4.2	Ersättningsspecifika fel.....	44
4.5	Misstänkt avsiktliga och grovt vårdslösa fel som orsakas av sökande.....	45
5	Felaktiga utbetalningar orsakade av brister i arbetslöshetskassornas bedömningar.....	47
5.1	Felaktiga utbetalningar till följd av brister i bedömningarna	47
5.2	Granskning av förstagångsprövningar.....	47
5.2.1	Brister i arbetslöshetskassornas hantering av förstagångsprövningar orsakar felaktiga utbetalningar.....	49
5.2.2	Flera ärenden uppvisar kvalitativa brister.....	49
5.3	Granskning av arbetslöshetskassornas handläggning av meddelanden och beslut om sanktion	49
5.3.1	Felaktiga utbetalningar på grund av felaktiga bedömningar i sanktionsärenden	50
5.3.2	Uppskattning av fel utan ärenden med bristande dokumentation	51
5.3.3	Uppskattning av fel utan ärenden om aktivt arbetssökande.....	51
6	Felaktiga utbetalningar orsakade av brister i Arbetsförmedlingens kontrollarbete.....	52
6.1	Felaktiga utbetalningar till följd av brister i kontrollarbetet.....	52
6.2	Granskning av Arbetsförmedlingens arbete med sökande	53
6.2.1	Felaktiga utbetalningar när Arbetsförmedlingen inte lämnar information till arbetslöshetskassorna	54

7	Arbetslöshetskassornas kontrollverksamhet och dess resultat.....	56
7.1	Kontrollernas resultat	56
7.2	Återbetalningar.....	56
7.2.1	Nettofelet.....	57
7.3	Förhindrade felaktiga utbetalningar	58
8	Studiens förutsättningar.....	59
8.1	Studien utgår från den tidigare arbetslöshetsförsäkringen.....	59
8.2	Metoder.....	60
8.3	Studiernas kvalitet.....	60
8.3.1	Antaganden.....	60
8.3.2	Dubbelräkningar mellan studier	61
8.3.3	Bortfall.....	61
8.3.4	Beräkning av årsbelopp	62
8.3.5	Fel utanför observationsperioden	62
8.3.6	Klassning av fel.....	63
8.3.7	Bedömning av misstänkt avsiktliga fel	63
	Källor.....	64

Sammanfattning

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) har på regeringens uppdrag uppskattat omfattningen av felaktiga utbetalningar av arbetslöshetsersättning under 2025. Studien bygger på registeranalyser och ärendegranskningar och omfattar fel som orsakas av de sökande, arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingen.

IAF uppskattar att mellan 713 och 914 miljoner kronor betalades ut felaktigt under 2025. Det motsvarar mellan 3,0 och 3,9 procent av de utbetalda ersättningarna. Jämfört med den tidigare omfattningsstudien från 2021 har den uppskattade andelen felaktiga utbetalningar inte förändrats i någon större utsträckning.

Merparten av de felaktiga utbetalningarna orsakas, liksom enligt tidigare omfattningsstudier, av de sökande. Den vanligaste orsaken är att arbete inte har redovisats korrekt. Andra riskområden är företagande, studier och vistelse utomlands under tid med ersättning samt ersättning från flera system samtidigt.

Det går inte att bedöma om andelen misstänkt avsiktliga eller grovt vårdslösa fel har förändrats sedan 2021. Skillnader i metod och datamaterial innebär att resultaten inte är direkt jämförbara med tidigare studier. Resultaten visar dock att en betydande del av de felaktiga utbetalningarna kan misstänkas bero på avsiktliga eller grovt vårdslösa fel.

De felaktiga utbetalningar som orsakas av arbetslöshetskassornas bedömningar ser ut att ha ökat något sedan den föregående omfattningsstudien. Ökningen beror på fler fel i förstagångsprövningar. De felaktiga utbetalningar som orsakas av fel i arbetslöshetskassornas hantering av sanktionsärenden är däremot fortsatt begränsade och ligger på ungefär samma nivå som i den tidigare omfattningsstudien. Samtidigt visar granskningen att flera kvalitetsbrister som identifierades i tidigare omfattningsstudier fortfarande kvarstår.

De felaktiga utbetalningar som orsakas av Arbetsförmedlingen bedöms fortsätta minska. Granskningen visar att kvaliteten i kontrollarbetet successivt har förbättrats och att färre felaktiga bedömningar leder till utebliven information till arbetslöshetskassorna. Det finns dock fortfarande förbättringsbehov, bland annat när det gäller kontrollen av sökande som studerar eller bedriver företag samt i kontrollen av aktivitetsrapporter.

Rapporten visar sammantaget att omfattningen av de felaktiga utbetalningarna ligger kvar på ungefär samma nivå som 2021, men att utvecklingen skiljer sig mellan de olika aktörerna. Resultaten pekar samtidigt på behovet av förbättrad kvalitet i handläggningen och ett fortsatt utvecklat kontrollarbete för att upptäcka fler fel, öka återkraven och förhindra felaktiga utbetalningar.

1 Samlad bedömning av felaktiga utbetalningar

IAF har fått i uppdrag av regeringen att studera felaktiga utbetalningar av arbetslöshetsersättning under 2025. Enligt uppdraget ska uppskattningen bygga på kvantitativa studier av samtliga väsentliga risker. Resultaten ska vara jämförbara mellan olika ersättningar och över tid. Orsakerna till de felaktiga utbetalningarna ska också redovisas. I uppdraget ingår även att redovisa vidtagna åtgärder och deras effekter. Uppdraget följer av förordningen (2021:663) om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen.

I det här kapitlet beskriver vi hur de felaktiga utbetalningarna fördelar sig mellan de sökande, arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingen och vilka fel som är vanligast. Vi redovisar också hur resultaten skiljer sig från tidigare omfattningsstudier. Därefter beskriver vi risker för felaktiga utbetalningar som vi inte har kunnat studera.

En mer detaljerad genomgång av de felaktiga utbetalningar som orsakas av de sökande finns i kapitel 4. Fel som orsakas av arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingen behandlas i kapitel 5 och 6. Resultaten av arbetslöshetskassornas kontrollverksamhet redovisas i kapitel 7.

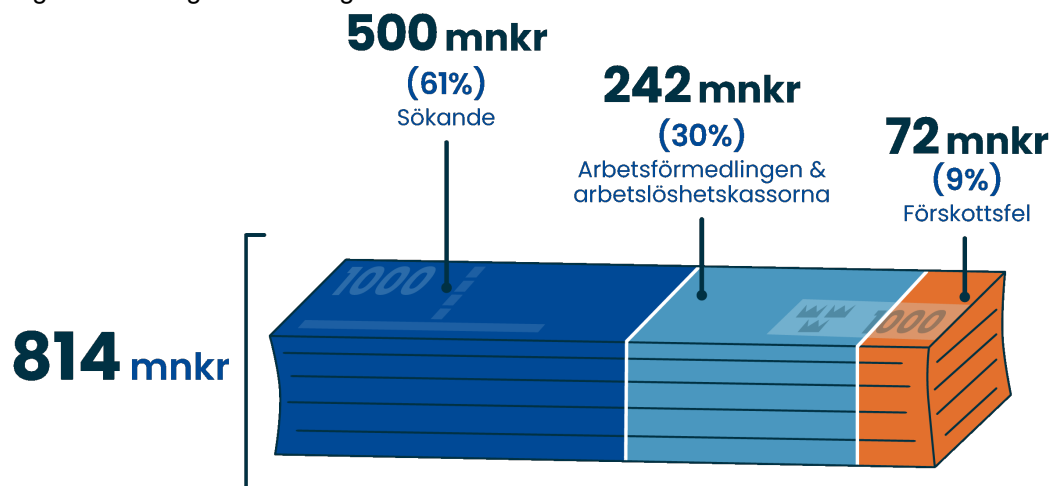
IAF bedömer sammantaget:

- 713–914 miljoner kronor betalades ut felaktigt under 2025.
- Andelen felaktiga utbetalningar har inte förändrats i någon större utsträckning mellan 2021 och 2025.
- Likt tidigare omfattningsstudier orsakas merparten av de felaktiga utbetalningarna av de sökande.
- Det går inte att avgöra om andelen misstänkt avsiktliga eller grovt vårdslösa fel har förändrats mellan 2021 och 2025. Det beror på metodskillnader mellan omfattningsstudierna.
- De felaktiga utbetalningar som orsakas av brister i arbetslöshetskassornas bedömningar ser ut att ha ökat något. Resultaten tyder på fler fel i förstagångsprövningar. Hanteringen av sanktionsärenden ger inte upphov till stora felaktiga utbetalningar, men brister IAF identifierat i tidigare omfattningsstudier har inte åtgärdats.
- Felaktiga utbetalningar som orsakas av Arbetsförmedlingen fortsätter att minska. Det finns dock fortfarande mindre brister i kontrollarbetet, till exempel när det gäller studier, företagande och aktivitetsrapporter.
- Arbetslöshetskassorna behöver utveckla sitt kontrollarbete för att upptäcka fler felaktiga utbetalningar och upptäcka dem tidigare. Det kan minska nettofelet genom att fler betalar tillbaka, och genom att färre felaktiga utbetalningar görs. De behöver också fortsätta att utveckla arbetet med att förebygga felaktiga utbetalningar.

1.1 814 miljoner kronor betalades ut felaktigt under 2025

De totala felaktiga utbetalningarna under 2025 uppgick till 814 miljoner kronor, vilket motsvarar 3,4 procent av den utbetalda ersättningen under året. Det visar de kvantitativa studier vi har genomfört. Merparten av de felaktiga utbetalningarna orsakas av de sökande, vilket framgår av figur 1. Figuren visar också att en mindre del av de felaktiga utbetalningarna beror på att ersättning hinner betalas ut innan beslut om sanktion har fattats. Dessa fel kallas förskottsfel i rapporten.

Figur 1: Felaktiga utbetalningar efter vem som orsakas dem.

Uppskattningen av de felaktiga utbetalningarna är förenad med statistisk osäkerhet. Intervallet för de felaktiga utbetalningarna under 2025 är 684–943 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,9–4,0 procent av den utbetalda ersättningen under året. Intervallet framgår av tabell 1. Intervallet bygger på en summering av resultaten från respektive studie.

Tabell 1: Felaktiga utbetalningar 2025 med totalintervall beräknat på två sätt. Belopp i tusental kronor.

Vem som har orsakat felet	Nedre gräns	Punktskattning	Övre gräns
Sökande	499 556	499 556	499 556
Arbetsförmedlingen/a-kassa	112 286	241 700	371 115
Förskottsfel	72 312	72 312	72 312
Total	684 154	813 568	942 983
Total, sammanvägt intervall	712 832	813 568	914 305

Anm. I raden Arbetsförmedlingen/a-kassa ingår felaktiga utbetalningar som orsakats av arbetslöshetskassornas bedömningar enligt kapitel 5, brister i Arbetsförmedlingens kontrollarbete enligt kapitel 6 och fel där det inte gått att avgöra vem som orsakat felet enligt kapitel 4.

Att summera intervallen leder dock till att vi överskattar osäkerheten något. För att bättre beräkna osäkerheten i den samlade uppskattningen har vi därför vägt samman intervallen från de olika studierna. På så sätt tar vi hänsyn till att det är osannolikt att alla studier samtidigt underskattar eller överskattar det verkliga värdet maximalt. Den sammanlagda osäkerheten blir därför mindre än om vi summerade intervallens yttergränser direkt. Med denna metod blir de felaktiga utbetalningarna totalt 713–914 miljoner kronor, vilket motsvarar 3,0–3,9 procent av det utbetalda beloppet under 2025.

713–914 miljoner kronor

Felaktiga utbetalningar av arbetslöshetsersättning under 2025.

1.2 Fel orsakade av sökande

De sökande orsakar den största delen av de totala felaktiga utbetalningarna. Av de uppskattade felaktiga utbetalningarna under 2025 bedöms ungefär tre av fem kronor ha orsakats av de sökande.

De sökande orsakade felaktiga utbetalningar på ungefär 500 miljoner kronor, vilket motsvarar cirka 2,1 procent av den utbetalda ersättningen. De registerstudier som ligger till grund för uppskattningen omfattar hela den studerade populationen och är därför inte förenade med någon statistisk osäkerhet i form av konfidensintervall.

500 miljoner kronor

Felaktiga utbetalningar som orsakats av de sökande under 2025.

De 500 miljoner kronorna består dels av 256 miljoner kronor oupptäckta felaktiga utbetalningar som uppskattats i våra registerstudier, dels av upptäckta felaktiga utbetalningar som vi bedömt har orsakats av de sökande. Liksom i tidigare omfattningsstudier redovisas felen utifrån om de bedöms bero på felaktiga uppgifter vid ansökan eller på att den sökande inte har anmält ändrade förhållanden. Merparten av de felaktiga utbetalningarna bedöms bero på att den sökande inte har anmält ändrade förhållanden. Det framgår av tabell 2.

Tabell 2: Felaktiga utbetalningar orsakade av de sökande. Belopp i tusental kronor.

Orsak	Uppskattning
Inte anmält ändrade förhållanden	401 815
Felaktiga uppgifter vid ansökan	97 741
Total	499 556

Indelningen mellan felaktiga uppgifter vid ansökan och ändrade förhållanden som inte har anmälts bygger på vilken typ av risk som har studerats, inte på en bedömning

av när felet faktiskt uppstod i varje enskilt fall. Indelningen ska därför ses som en övergripande klassificering av de studerade riskerna.¹

1.2.1 Orsaker till sökandes fel

De vanligaste felen som orsakas av de sökande är att den sökande inte har redovisat arbete.² Andra vanliga fel är att den sökande fortsätter att bedriva företag, studerar eller befinner sig utomlands under tid med ersättning.

I kapitel 4.1 redovisar vi hur mycket av dessa som utgörs av fel av de sökande. I kapitel 4.4 redovisar vi mer om systemgemensamma och ersättningsspecifika fel.

1.2.1.1 De största riskerna är gemensamma för flera välfärdssystem

Ungefär 305 miljoner kronor av de felaktiga utbetalningar som orsakas av de sökande avser systemgemensamma risker, det vill säga risker som förekommer i flera ersättningssystem. De största riskerna gäller felaktiga uppgifter om arbete och inkomster, vistelse utomlands samt samtidiga ersättningar. Resultaten visar att en stor del av de felaktiga utbetalningarna har sin grund i risker som är gemensamma för flera välfärdssystem och därför kan motverkas genom myndighetsgemensamma kontroller och samverkan.

1.2.1.2 En stor del av felen är specifika för arbetslöshetsförsäkringen

En stor del av de felaktiga utbetalningarna, cirka 194 miljoner kronor, orsakas av risker som är specifika för arbetslöshetsförsäkringen. De största riskerna gäller aktivt företagande och studier enligt arbetslöshetsförsäkringens regler, men även ogiltiga arbetstillstånd bidrar till de felaktiga utbetalningarna. Eftersom riskerna är knutna till villkor som är unika för arbetslöshetsförsäkringen krävs kontroller som är särskilt anpassade till denna ersättning.

1.2.2 Misstänkt avsiktliga eller grovt vårdslösa fel

Mellan 341 och 443 miljoner kronor av de felaktiga utbetalningarna bedöms kunna bero på misstänkt avsiktliga fel eller grov vårdslöshet från de sökande. Det motsvarar 59–77 procent av de felaktiga utbetalningar som orsakas av de sökande och 1,4–1,9 procent av den utbetalda ersättningen.

¹ Registeruppgifterna gör det inte alltid möjligt att avgöra om ett fel funnits redan när ersättningen beviljades eller om det uppstått senare under ersättningsperioden. Det innebär att en del fel som här redovisas som felaktiga uppgifter vid ansökan i praktiken kan ha uppkommit genom att den sökande inte anmält ett ändrat förhållande, och vice versa.

² I den nya arbetslöshetsförsäkringen kontrolleras inkomst i stället för arbetad tid. Uppgifterna hämtas fortfarande från arbetsgivardeklarationerna, vilket innebär att risken för fel kvarstår om dessa inte kontrolleras eller uppgifter ändras i efterhand.

1.3 Fel orsakade av Arbetsförmedlingen eller arbetslöshetskassorna

De felaktiga utbetalningar som orsakas av Arbetsförmedlingen eller arbetslöshetskassorna uppgår till 112–371 miljoner kronor, vilket motsvarar 0,5–1,6 procent av den utbetalda ersättningen under 2025. Orsakerna framgår av tabell 3.

112–371 miljoner kronor

Felaktiga utbetalningar som orsakats av Arbetsförmedlingen och arbetslöshetskassorna under 2025.

Den dominerande orsaken är att Arbetsförmedlingen eller arbetslöshetskassorna har haft tillräckliga och korrekta uppgifter, men ändå fattat ett felaktigt beslut. Det kan till exempel vara att en sökande har uppgett studier till Arbetsförmedlingen, men att informationen inte har förts vidare till arbetslöshetskassorna. Det kan också handla om att den sökande inte har varit aktivt arbetssökande och att arbetslöshetskassornas utredning av händelsen har varit bristfällig eller lett till att en avstängning felaktigt har uteblivit. Liksom i tidigare omfattningsstudier följer även den här kategoriseringen den indelning av felorsaker som används för att möjliggöra jämförelser över tid.

Huvuddelen av de fel som orsakas av Arbetsförmedlingen respektive arbetslöshetskassorna redovisas i kapitel 5 och 6. En mindre del redovisas också i kapitel 4.

Tabell 3: Felaktiga utbetalningar orsakade av Arbetsförmedlingen, arbetslöshetskassorna eller annan part. Belopp i tusental kronor.

Orsak	Nedre gräns	Punktskattning	Övre gräns
Tillräckliga och korrekta uppgifter, fel beslut	109 530	236 437	363 343
Ej tillräckliga uppgifter för att fatta korrekta beslut	1 729	4 237	6 745
Ändrade förhållanden ej omhändertagna	1 027	1 027	1 027
Utbetalning fel, trots rätt beslut	-	-	-
Total	112 286	241 700	371 115

1.4 Förskottsfel

Förskottsfelen beräknas uppgå till 72 miljoner kronor. Det motsvarar 0,3 procent av den utbetalda ersättningen under 2025.

Förskottsfel kan uppstå när en sökande ska stängas av från ersättning enligt sanktionsbestämmelserna. Avstängningen ska gälla från den dag då den händelse som ligger till grund för sanktionen inträffade. I praktiken kan det dock dröja innan Arbetsförmedlingen lämnar informationen till arbetslöshetskassan, som därefter behöver tid att utreda ärendet och fatta beslut om sanktion. Under tiden kan ersättning ha betalats ut, som arbetslöshetskassan sedan behöver återkräva.

1.5 Arbetslöshetskassornas kontroller minskar nettofelet

Arbetslöshetskassornas kontroller fyller två funktioner. De leder dels till att felaktiga utbetalningar upptäcks och återkrävs, dels till att framtida felaktiga utbetalningar förhindras.

Hur stor del av återkraven som faktiskt återbetalas har stor betydelse för hur mycket av de felaktiga utbetalningarna som i slutändan belastar arbetslöshetsförsäkringen. IAF uppskattar att detta nettofel inom arbetslöshetskassornas ordinarie kontrollområden uppgår till 327–357 miljoner kronor efter att vi har tagit hänsyn till förväntade återbetalningar.

Samtidigt visar omfattningsstudien att en betydande del av de felaktiga utbetalningarna inom arbetslöshetskassornas kontrollområden fortfarande inte upptäcks. Ett utvecklat kontrollarbete kan därför både minska nettofelet genom att fler fel upptäcks och öka de förhindrade felaktiga utbetalningarna genom att fel identifieras tidigare.

Alla fel motverkas dock inte bäst genom fler kontroller. En inte obetydlig del av de felaktiga utbetalningarna bedöms vara oavsiktliga. För dessa fel kan ytterligare eller tydligare information och bättre digitalt stöd för den sökande vara minst lika viktiga åtgärder som ytterligare kontroller.

IAF bedömer:

- Arbetslöshetskassorna behöver utveckla sitt kontrollarbete för att upptäcka fler felaktiga utbetalningar och upptäcka dem tidigare. Det kan minska nettofelet genom att fler betalar tillbaka, och genom att färre felaktiga utbetalningar görs. De behöver också fortsätta att utveckla arbetet med att förebygga felaktiga utbetalningar.

1.6 Jämförelse med tidigare studie

IAF uppskattade att de totala felaktiga utbetalningarna av arbetslöshetsersättning under 2021 var cirka 564 miljoner kronor, med ett osäkerhetsintervall på 379–770 miljoner kronor. Det motsvarade 2,6 procent, eller ett intervall på 1,8–3,6 procent.

För att möjliggöra jämförelser med tidigare omfattningsstudier har vi, liksom tidigare, gjort en rak summering av resultaten från de enskilda studierna. Med denna metod uppskattas de felaktiga utbetalningarna till 814 miljoner kronor, med ett intervall på 684–943 miljoner kronor. Andelsmässigt motsvarar det 3,4 procent av den utbetalda ersättningen under 2025, eller ett intervall på 2,9–4 procent. Vi har dock tidigare inte kunnat studera felaktiga utbetalningar orsakade av de sökande i samma omfattning. Därför är resultaten inte direkt jämförbara med den tidigare omfattningsstudien.

Om vi begränsar jämförelsen till de riskområden som även studerades med kvantitativa metoder i den tidigare omfattningsstudien blir resultaten mellan åren mer jämförbara. När resultaten från registerstudierna om arbete, företag, vistelse utomlands och utgångna arbetstillstånd exkluderas uppgår de felaktiga utbetalningarna under 2025 till 585 miljoner kronor, med ett osäkerhetsintervall på 455–714 miljoner kronor. Det motsvarar 2,5 procent av den utbetalda ersättningen, med ett intervall på 1,9–3 procent. Det kan tyda på att de felaktiga utbetalningarna inte har förändrats väsentligt sedan 2021. Den högre uppskattningen i den här omfattningsstudien beror i så fall främst på att vi har höjt kvaliteten på studierna och bättre täckt in samtliga väsentliga risker för felaktiga utbetalningar.

IAF bedömer:

- Andelen felaktiga utbetalningar har inte förändrats i någon större utsträckning mellan 2021 och 2025.

1.6.1 Jämförelse av fel orsakade av sökande

De fel som orsakats av sökande har inte studerats fullt ut i IAF:s tidigare studier. Det leder till att det skattade beloppet i den här studien är högre än tidigare skattningar av felaktiga utbetalningar på grund av sökandes fel.

Vår uppskattning av oupptäckta felaktiga utbetalningar på grund av arbete vid sidan om ersättning uppgår till nästan 80 miljoner kronor. I omfattningsstudien för 2021 års utbetalningar gjorde vi en mycket enkel uppskattning av fel på grund av arbete vid sidan om ersättning. Uppskattningen byggde på en uppräknings från en mindre del av populationen och visade att 3,2–12 miljoner kronor hade betalats ut felaktigt till den begränsade populationen. I den här omfattningsstudien har vi i stället kunnat studera samtliga personer med ersättning under en referensperiod. Därför blir uppskattningen högre än tidigare.

Senast IAF studerade ersättning vid sidan om aktivt företagande var 2018. IAF hade då inte tillgång till samma data, varför resultaten inte är jämförbara. När det gäller arbetstillstånd och utlandsvistelse har riskerna under senare år blivit tydligare och

framstått som tillräckligt väsentliga för att studera inom ramen för omfattningsstudierna. De har därför inte studerats i tidigare omfattningsstudier.

När det gäller till exempel ersättning vid sidan om studier, som IAF tidigare har studerat, är andelen något högre än vid tidigare uppskattningar. Skillnaden kan dock förklaras med att analysen även inkluderat personer med godkända studier, till skillnad från tidigare omfattningsstudier.

Det betyder att vi inte fullt ut kan jämföra felaktiga utbetalningar som beror på fel som orsakas av de sökande med tidigare studier. Den ökning som resultaten antyder förklaras främst av att den här omfattningsstudien håller högre kvalitet än tidigare studier.

Vi bedömer dock att resultaten från samtliga studier utgör nedre gränser för den verkliga omfattningen av felaktiga utbetalningar som orsakas av de sökande. Samtidigt är det viktigt att beakta att uppskattningarna av fel som orsakas av sökande endast bygger på registerdata. Det innebär att det finns osäkerheter som beror på bristande information, brister i registerkvalitet och de antaganden som ligger till grund för respektive studie.

IAF bedömer:

- Likt tidigare omfattningsstudier orsakas merparten av de felaktiga utbetalningarna av de sökande.

1.6.2 De misstänkt avsiktliga felen kan inte jämföras med tidigare studier

IAF har tidigare uppskattat de misstänkt avsiktliga felen till 102–165 miljoner kronor, vilket motsvarar 0,5–0,8 procent av den utbetalda ersättningen 2021. I den här omfattningsstudien uppskattar vi de misstänkt avsiktliga och grovt vårdslösa felen till 341–443 miljoner kronor, vilket motsvarar 1,4–1,9 procent. Vi använder dock en annan metod för att uppskatta misstänkt avsiktliga fel än tidigare. Vi har också kunnat studera fel som orsakas av sökande i större omfattning än tidigare. Resultatet bör därför inte jämföras med tidigare studier.

IAF bedömer:

- Det går inte att avgöra om andelen misstänkt avsiktliga eller grovt vårdslösa fel har förändrats mellan 2021 och 2025. Det beror på metodskillnader mellan omfattningsstudierna.

1.6.3 Fel orsakade i arbetslöshetskassornas handläggning har ökat

De felaktiga utbetalningar som orsakas av felaktiga bedömningar vid förstagångsprovningar och sanktionsärenden förefaller ha ökat. IAF har tidigare

uppskattat att felaktiga utbetalningar orsakade av arbetslöshetskassorna motsvarade 19 miljoner kronor under 2021, med ett konfidensintervall på 3–38 miljoner kronor. Det motsvarade 0,1 procent, med ett konfidensintervall avrundat till 0–0,2 procent.

I den här omfattningsstudien redovisar vi i kapitel 5 vår uppskattning av felaktiga utbetalningar om 66 miljoner kronor, med ett konfidensintervall på 33–100 miljoner kronor. Det här motsvarar 0,3 procent, med ett intervall motsvarande 0,1–0,4 procent av utbetald ersättning under 2025. Skillnaden i de uppskattade felaktiga utbetalningarna mellan den här och den tidigare omfattningsstudien är inte statistiskt säkerställd.

Vi observerade fel i 2,5 procent av granskade förstagsprövningar. Det här är högre än de ungefär 1,5 procent vi observerade under 2021. Det här illustrerar en svag tendens till ökning. Skillnaden är dock inte statistiskt säkerställd. En del av skillnaden kan förklaras av att vi den här gången har använt ett stratifierat³ urval. Därför har vi kunnat granska ärenden med egen uppsägning mer systematiskt än tidigare. Det gör också att uppskattningen blir mer precis. Om en sökande inte stängs av korrekt vid egen uppsägning utan giltiga skäl leder det automatiskt till stora felaktiga utbetalningar.

De felaktiga utbetalningar som orsakas av att arbetslöshetskassorna inte har beslutat om sanktion när de borde ha gjort det har ökat något, från ungefär 9 procent till 11 procent. Under 2021 uppskattades de felaktiga utbetalningarna på grund av uteblivna sanktionsbeslut till 3–10 miljoner kronor. Det är på samma nivå som de 3–9 miljoner som vi uppskattar betalades ut felaktigt 2025. Fel på grund av brister i hanteringen av sanktionsärenden bör därmed ses som i stort sett oförändrad.

IAF bedömer:

- De felaktiga utbetalningar som orsakas av brister i arbetslöshetskassornas bedömningar ser ut att ha ökat något. Resultaten tyder på fler fel i förstagsprövningar. Hanteringen av sanktionsärenden ger inte upphov till stora felaktiga utbetalningar, men brister IAF identifierat i tidigare omfattningsstudier har inte åtgärdats.

1.6.4 Fel orsakade av Arbetsförmedlingen har minskat

Den samlade bedömningen är att den långsiktiga trenden med färre fel orsakade av Arbetsförmedlingen fortsätter. Det bidrar till att minska felaktiga utbetalningar som beror på att information som kan påverka den sökandes rätt till ersättning inte skickas från Arbetsförmedlingen till arbetslöshetskassorna. De brister som kvarstår gäller bland annat information om sökande som studerar eller bedriver företag och om sökande som inte har kompletterat eller verifierat sina meriter. I ärendegranskningen

³ Ett stratifierat urval innebär här att urvalet gjordes utifrån olika ärendetyper.

så vi också brister i den automatiska och riskbaserade granskningen av aktivitetsrapporter, framför allt när det gäller geografisk och yrkesmässig rörlighet samt lämpligheten i sökta arbeten. De här bristerna kan dock ha åtgärdats sedan dess, efter att nya funktioner tillkommit under senare delen av 2025 och därefter.

Vi ser särskilt förbättringar när det gäller att sökande inte har behövt lämna aktivitetsrapport, trots att de enligt bestämmelserna borde ha gjort det. Även felen på grund av uteblivna meddelanden när sökande har missat att ta kontakt med Arbetsförmedlingen har minskat. Vi har, till skillnad från tidigare omfattningsstudier och trots att vi har granskat fler sökande, inte heller hittat någon enskild överenskommelse där sökande har varit undantagna från kravet att söka arbete.

Vår bedömning grundar sig både på de kvalitativa iakttagelserna från ärendegranskningen och på vår kvantitativa analys. Under 2021 uppskattade vi att Arbetsförmedlingen orsakade felaktiga utbetalningar på 217 miljoner kronor, med ett konfidensintervall på 71–364 miljoner kronor. Det motsvarade 1 procent, med ett konfidensintervall på 0,3–1,7 procent av utbetald ersättning under 2021. I den här omfattningsstudien uppskattar vi de felaktiga utbetalningar som orsakats av Arbetsförmedlingen till 162 miljoner kronor, med ett konfidensintervall på 66–258 miljoner kronor. Det motsvarar 0,7 procent, med ett konfidensintervall på 0,3–1,1 procent av utbetald ersättning under 2025. Här ska dock beaktas att ärendegranskningen nu omfattar ett antal moment som tidigare inte ingick i samma utsträckning, bland annat kontrollen av geografisk och yrkesmässig rörlighet. Om de momenten exkluderas i syfte att göra en närmare jämförelse blir intervallet 47–227 miljoner kronor, eller motsvarande 0,2–1 procent av utbetald ersättning.

Skillnaden i de uppskattade felaktiga utbetalningarna mellan den här och den tidigare omfattningsstudien är inte statistiskt säkerställd. Däremot är minskningen av andelen sökande med minst en felaktigt hanterad händelse statistiskt säkerställd. Andelen har minskat från ungefär 14 procent 2021 till strax under 8 procent 2025. Sedan 2017 har andelen minskat från 44 procent. När ärenden som rör geografisk och yrkesmässig rörlighet exkluderas för att bättre kunna jämföra likvärdiga sakförhållanden minskar andelen sökande med minst ett fel ytterligare, till omkring 5 procent.

Samtidigt ser vi att en större andel av de återstående felen leder till felaktiga utbetalningar och att antalet fel per berörd sökande har ökat marginellt. Det kan bidra till att de felaktiga utbetalningarna som andel av de totala utbetalningarna inte har minskat i samma takt som förekomsten av fel.

IAF bedömer:

- Felaktiga utbetalningar som orsakas av Arbetsförmedlingen fortsätter att minska. Det finns dock fortfarande mindre brister i kontrollarbetet, till exempel när det gäller studier, företagande och aktivitetsrapporter.

1.7 Avgränsningar

Det finns risker för felaktiga utbetalningar som vi inte har kunnat studera. Det kan till exempel handla om att underlagen för en beviljad ersättningsperiod innehåller fel eller att den sökande inte är oförhindrad att ta arbete.

1.7.1 Fel i arbetsgivardeklarationerna

Arbetslöshetskassorna använder uppgifter från arbetsgivardeklarationerna för att utreda rätten till ersättning och kontrollera utbetalningar. Uppgifterna kan visa att det finns risk för fel. De kan också göra att arbetslöshetskassorna behöver begära in arbetsgivarintyg eller andra uppgifter för att kontrollera om en utbetalning har varit korrekt. Det finns dock risk för att arbetsgivardeklarationerna i sig innehåller fel som leder till följdfel i arbetslöshetsförsäkringen.

Enligt Skatteverket lämnades cirka 130 miljoner individuppgifter in till myndigheten under 2023. En analys från Skatteverket visar att drygt 36 000 individuppgifter under det året var konstaterat eller misstänkt falska. Dessa lämnades av cirka 1 800 uppgiftslämnare för ungefär 11 500 mottagare under 2023. Ett mindre antal av de med konstaterat falska uppgifter har fått arbetslöshetsersättning. Ytterligare ett antal personer som har fått arbetslöshetsersättning har uppgiftslämnare som är riskvärderade.⁴ Hur stora de felaktiga utbetalningarna är och hur mycket av felen som arbetslöshetskassorna upptäcker är dock okänt.

1.7.2 Förhinder

Det finns en rad situationer där den sökande kan vara inskriven vid Arbetsförmedlingen och till synes arbetssökande, men i själva verket tillfälligt eller varaktigt saknar arbetsförmåga eller i övrigt inte står till arbetsmarknadens förfogande. Den här typen av situationer har inte kunnat granskas och uppskattas fullt ut i omfattningsstudien.

I ärendegranskningen av Arbetsförmedlingens hantering ingår att granska om information inte har skickats till arbetslöshetskassorna, till exempel om den sökande saknar ordnad barnomsorg. Vi kan däremot inte bedöma fall där den sökande inte har uppgett förhållandet till Arbetsförmedlingen eller där uppgiften inte har dokumenterats. På samma sätt har vi granskat om Arbetsförmedlingen har underlåtit att förmedla information om andra typer av förhinder, till exempel sjukdom eller utlandsvistelse. Även här kan vi bara uppskatta risken för felaktiga utbetalningar när den sökande har lämnat uppgiften till Arbetsförmedlingen.

⁴ Skatteverket 2026:05.

2 Genomförda åtgärder 2021–2025

I det här kapitlet redovisar vi de åtgärder som arbetslöshetskassorna har uppgett att de har vidtagit sedan IAF senast uppskattade omfattningen av felaktiga utbetalningar av arbetslöshetsersättning 2021. Uppgifterna kommer från de uppdrag IAF får årligen att följa upp arbetslöshetskassornas arbete med att motverka felaktiga utbetalningar. I kapitlet gör IAF en samlad bedömning av om de åtgärder som har vidtagits kan bedömas ha haft någon effekt på omfattningen av felaktiga utbetalningar.

IAF har inte något motsvarande uppdrag att årligen följa upp Arbetsförmedlingens arbete med att motverka felaktiga utbetalningar. De åtgärder som redovisas för Arbetsförmedlingen bygger därför i stället på uppgifter som IAF har tagit del av inom ramen för den löpande tillsynen.

2.1 Arbetslöshetskassornas genomförda åtgärder

Arbetslöshetskassorna fick under perioden 2021–2023 tillfälliga bidrag på totalt 30 miljoner kronor från regeringen för att stärka arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar och fusk inom arbetslöshetsförsäkringen. Bidragen användes bland annat för att utveckla kontroller, automatisera delar av handläggningen och förbättra stödet till de sökande. Arbetet har därefter fortsatt och utvecklats successivt.

Under perioden utvecklade arbetslöshetskassorna successivt sitt kontrollarbete. De grundläggande kontrollerna i handläggningen var fortsatt den viktigaste åtgärden för att förebygga felaktiga utbetalningar, medan efterhandskontroller och internkontroll användes för att upptäcka och följa upp fel. Samtidigt byggdes automatiserade kontroller successivt ut, framför allt mot Skatteverkets arbetsgivardeklarationer. Under 2023 utökades dessa kontroller till fler ärenden och kompletterades med kontroller av tjänstepension. Flera arbetslöshetskassor utvecklade även automatiserade funktioner i handläggningssystemen, vilket effektiviserade handläggningen och frigjorde tid för manuella kontroller.

Parallellt utvecklade arbetslöshetskassorna informationsinsatserna till de sökande och utbildningen av handläggare. Under 2024 fortsatte utbyggnaden av automatiserade kontroller och internkontroll, samtidigt som kontrollerna mot arbetsgivardeklarationerna utökades ytterligare.

Införandet av den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring⁵ präglade utvecklingsarbetet under 2025. Automatiserade kontroller infördes då i samtliga ansökningsärenden mot

⁵ Lag (2024:506) om arbetslöshetsförsäkring.

uppgifter från Skatteverket, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Centrala studiestödsnämnden. Arbetslöshetskassorna lade också större vikt vid att hjälpa de sökande att lämna korrekta uppgifter genom förbättrad information i digitala tjänster, beslutsbrev och riktade informationsinsatser. Samtidigt rapporterade arbetslöshetskassorna att många sökande fortfarande har svårt att avgöra vilka inkomster som ska redovisas enligt den nya försäkringen, vilket ökar risken för fel i ansökningarna och försvårar handläggningen.

2.2 Resultat av arbetslöshetskassornas åtgärder

Arbetslöshetskassorna har under perioden utvecklat sitt kontrollarbete, bland annat genom mer systematiska kontroller mot arbetsgivardeklarationerna. Särskilt gäller det här kontrollen av inkomster i samband med förstagångsprövningar. Samtidigt har IAF i sina årliga granskningar konstaterat att kontrollarbetet fortfarande varierar mellan arbetslöshetskassorna.

Det finns inte några studier som tydligt visar vilka effekter de genomförda åtgärderna har haft. Det är därför svårt att bedöma i vilken utsträckning åtgärderna har påverkat omfattningen av felaktiga utbetalningar. De uppgifter som finns visar dock att beloppet för de upptäckta felaktiga utbetalningarna har ökat under perioden. Även andelen upptäckta felaktiga utbetalningar i förhållande till utbetald ersättning har ökat något mellan 2021 och 2025.

Samtidigt har arbetslöshetskassornas åtgärder vid felaktiga utbetalningar blivit vanligare. Andelen sökande som polisanmäls har ökat från 0,5 till 0,6 procent mellan 2022 och 2025.⁶ Ökningen sammanfaller med förändrad rättspraxis avseende vårdslöst bidragsbrott, vilket kan ha medfört att fler ärenden polisanmäls.⁷ Även antalet beslut om fränkännande och uteslutning har ökat. Under 2025 fick 952 personer ett beslut om fränkännande, vilket är cirka 47 procent fler än 2021. Antalet personer som uteslöts uppgick till 2 244, vilket motsvarar en ökning med omkring 20 procent.

En tydlig utveckling under perioden är också att de större återkraven har blivit fler. Detta kan delvis förklaras av att vissa fel upptäcks sent och att vissa typer av fel inte är möjliga att identifiera i ett tidigt skede. Samtidigt förefaller också felaktiga utbetalningar som återbetalas ha minskat något över tid. Särskilt stora återkrav har en låg återbetalningsgrad, vilket innebär att en betydande del av de upptäckta felaktiga

⁶ IAF 2026:2.

⁷ IAF 2024:2.

utbetalningarna riskerar att aldrig återbetalas. Att de stora återkraven ökar är därför särskilt problematiskt.⁸

Trots de förstärkta kontrollerna går det inte att visa att de felaktiga utbetalningarna minskar över tid. Det går inte heller att påvisa att arbetslöshetskassorna upptäcker en större andel av de totala felaktiga utbetalningarna än tidigare. Det tyder på att även om kontrollarbetet har utvecklats, kvarstår samtidigt utmaningar i arbetet med att förebygga, upptäcka och återkräva felaktiga utbetalningar.

2.3 Arbetsförmedlingens genomförda åtgärder

Arbetsförmedlingen har genomfört förändringar som kan påverka felaktiga utbetalningar inom arbetslöshetsförsäkringen. Utöver utbildningar och förtydliganden i handläggarstödet har Arbetsförmedlingen under perioden vidareutvecklat den automatiska och riskbaserade granskningen av aktivitetsrapporter. Det innebär att vissa så kallade falleranderegler⁹ har tagits bort och att andra har tillkommit. Arbetsförmedlingen införde också nya falleranderegler under 2025 och senare, när den sökande:

- begränsar sitt yrkesmässiga sökområde i strid med den individuella handlingsplanen,
- begränsar sitt geografiska sökområde i strid med den individuella handlingsplanen, eller
- söker olämpliga arbeten, exempelvis legitimationsyrken, skyddade yrkestitlar eller vissa chaufförs- och pilotyrken utan relevant behörighet eller utbildning.

Under 2025 införde Arbetsförmedlingen en ny kontroll där uppgifter om sökandes IP-adresser används för att identifiera potentiella fall där vistelse utomlands kan påverka rätten till ersättning. Om kontrollen ger anledning att anta att villkoren för ersättning inte är uppfyllda underrättas arbetslöshetskassan. Den utreder då och fattar beslut om rätten till ersättning. Metoden infördes i begränsad omfattning under året och ska utvärderas.¹⁰

2.4 Resultat av Arbetsförmedlingens åtgärder

IAF har tidigare granskat Arbetsförmedlingens granskning av aktivitetsrapporter.¹¹ Rapporten visade att kontrollen i stort fungerade väl. Under 2025 påbörjades en

⁸ IAF 2026:2.

⁹ En falleranderegler avgör villkoren för om en aktivitetsrapport ska kontrolleras manuellt.

¹⁰ Arbetsförmedlingen, Årsredovisning 2025.

¹¹ IAF 2021:12.

uppföljande granskning, bland annat för att undersöka om den automatiska och riskbaserade granskningen fungerar träffsäkert.

IAF bedömde att Arbetsförmedlingen hade förbättrat kontrollen av aktivitetsrapporter sedan den föregående granskningen. Bland annat hade nya kriterier införts för manuell granskning och möjligheten att redovisa sökta arbeten utanför rapporteringsperioden tagits bort. Granskningen visade att de automatiska urvalen fungerade enligt de fastställda kriterierna. Samtidigt bedömde IAF att den riskbaserade kontrollen behövde utvecklas ytterligare. Sedan dess har Arbetsförmedlingen infört en kontroll för att till exempel identifiera arbetssökande som inte söker lämpliga arbeten.¹²

¹² IAF, dnr 2025/231.

3 Bestämmelser och ansvarsfördelning

Arbetslöshetsförsäkringen är en omställningsförsäkring. Det innebär att den ska ge ekonomiskt skydd under en begränsad period för personer som förlorar sitt arbete och sin arbetsinkomst. Försäkringen innehåller därför bestämmelser som ska bidra till att omställningen sker så snabbt som möjligt.

I det här kapitlet redogör vi med utgångspunkt i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring för de grundläggande villkoren för ersättning och hur ersättningens storlek bestäms. Därefter beskriver vi sanktionsbestämmelserna i arbetslöshetsförsäkringen och ansvarsfördelningen mellan arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingen.

3.1 Villkor för rätt till ersättning

Arbetslöshetsförsäkringen är en omställningsförsäkring som syftar till att ge ekonomiskt stöd till personer som är arbetslösa och aktivt söker arbete. För att ha rätt till ersättning måste den sökande uppfylla de villkor som anges i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF 97)¹³. Vissa grupper, såsom studerande och företagare, omfattas dessutom av särskilda regler. De som beviljats ersättning från och med första oktober 2025 omfattas av den nya lagen (2024:506) om arbetslöshetsförsäkring.

3.1.1 De allmänna villkoren och ett arbetsvillkor behöver vara uppfyllda

För att ha rätt till arbetslöshetsersättning krävs att den sökande uppfyller de allmänna villkoren och ett arbetsvillkor.

För att uppfylla de allmänna villkoren ska den sökande

- vara arbetsför och oförhindrad att åta sig arbete för en arbetsgivares räkning minst 3 timmar varje arbetsdag och i genomsnitt minst 17 timmar i veckan
- vara anmäld som arbetssökande på Arbetsförmedlingen
- även i övrigt stå till arbetsmarknadens förfogande.¹⁴

¹³ Den här granskningen omfattar ärenden som regleras av tidigare regelverk, lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF 97). Hänvisning görs därför till den lagen. Från och med den 1 oktober 2025 gäller lagen (2024:506) om arbetslöshetsförsäkring.

¹⁴ 9 § ALF 97.

Det innebär i praktiken att den sökande ska ha för avsikt att arbeta, vara nåbar och kunna infinna sig till ett arbete, intervju eller möte med Arbetsförmedlingen med kort varsel.

Arbetsvillkoret¹⁵ innebär att den sökande ska ha arbetat en viss tid under en så kallad ramtid på tolv månader före arbetslösheten. Arbetsvillkoret uppfylls om den sökande under ramtiden har arbetat i minst

- sex månader och minst 60 timmar per kalendermånad, eller
- 420 timmar under en sammanhängande tid av sex månader, och minst 40 timmar under alla dessa månader.¹⁶

Tid då den sökande har fullgjort totalförsvarsplikt eller fått föräldrapenning kan jämföras med arbete, om det behövs för att uppfylla arbetsvillkoret. Det här gäller dock sammanlagt högst två kalendermånader.¹⁷

Om den sökande till exempel har varit sjuk och styrkt det här med läkarintyg, vårdat eget barn eller deltagit i utbildning kan tiden undantas från ramtiden och räknas som överhoppningsbar tid. Förläggning av ramtiden ändras då för att även beakta tid före den överhoppningsbara tiden. Den överhoppningsbara tiden är högst fem år.¹⁸

Om den sökande uppfyller arbetsvillkoret och de allmänna villkoren kan arbetslöshetskassan bevilja en ersättningsperiod, som omfattar 300 dagar. Den som har barn under 18 år kan beviljas ytterligare 150 ersättningsdagar.¹⁹

3.1.2 Den sökande ska stå till den svenska arbetsmarknadens förfogande

Det finns inget uttryckligt krav på att den sökande ska befinna sig i Sverige för att kunna få ersättning. I utredningen för den nya arbetslöshetsförsäkringen föreslogs att en bestämmelse skulle införas om att sökande som vistas utomlands mer än tillfälligt inte ska ha rätt till ersättning. Regeringen ansåg dock att prövningen av rätten till ersättning vid utlandsvistelse även fortsättningsvis bör göras från fall till fall.²⁰

Rättspraxis visar att omständigheter i det enskilda fallet har betydelse för att avgöra om en sökande står till arbetsmarknadens förfogande trots utlandsvistelse. En kortare vistelse i annat land för en arbetsintervju har godkänts i vissa fall, men inte en

¹⁵ Arbetsvillkoret har ersatts med ett inkomstvillkor i den nya lagen.

¹⁶ 12 § ALF 97.

¹⁷ 13 a § ALF 97.

¹⁸ 15–17 a §§ ALF 97.

¹⁹ 22 § ALF 97.

²⁰ Prop. 2023/24:128, s 78–79.

semester. Sökande som har bosatt sig eller vistas en längre tid i annat land har däremot inte ansetts stå till den svenska arbetsmarknadens förfogande.²¹

3.1.3 Studerande kan i vissa fall få ersättning

Arbetslöshetsersättning ska som huvudregel inte lämnas till personer som deltar i utbildning.²² Bakgrunden är att arbetslöshetsförsäkringen inte är avsedd att finansiera studier. Studier bedöms också kunna begränsa den sökandes möjlighet att aktivt söka arbete och stå till arbetsmarknadens förfogande. I vissa situationer finns dock undantag som gör det möjligt att under en begränsad tid studera och samtidigt få arbetslöshetsersättning. Undantagen gäller

- kortare utbildning som förbättrar möjligheterna till omställning,
- utbildning som omfattar högst 50 procent av heltid,
- heltidsstudier om den sökande tidigare har studerat på heltid och samtidigt arbetat heltid.

Arbetslöshetsersättning får lämnas under högst 15 ersättningsdagar samtidigt med omställningsstudier och under högst 20 veckor samtidigt med deltids- eller heltidsstudier. För att få ersättning krävs också att utbildningen inte hindrar den sökande från att söka eller ta ett heltidsarbete.²³

Arbetslöshetskassorna prövar om den sökande uppfyller villkoren för att studera enligt undantagen och samtidigt få arbetslöshetsersättning. Vid ansökan om ersättning kontrollerar de också om studiemedel har betalats ut till personer. Arbetsförmedlingen ska dessutom meddela arbetslöshetskassorna om de i sina kontakter upptäcker att den sökande studerar.

3.1.4 Företagare kan få ersättning

Om en företagare bedöms vara företagare enligt bestämmelserna i ALF 97 behöver arbetslöshetskassan också bedöma om personen kan betraktas som arbetslös och därmed ha rätt till arbetslöshetsersättning. Med företagare avses personer som bedriver näringsverksamhet, arbetar personligen i verksamheten och har ett väsentligt inflytande över den. En person kan även fortsatt betraktas som företagare efter att verksamheten har överlåtits, om personen fortfarande arbetar i verksamheten eller har ett väsentligt inflytande över den.²⁴

²¹ Till exempel dom från Kammarrätten i Sundsvall 2017-08-23, mål nr 1296–17.

²² 10 § ALF 97.

²³ 14–16 §§ förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring (ALFFo 97).

²⁴ 34–34 a §§ ALF 97.

En företagare ska anses vara arbetslös när det inte vidtas några åtgärder i verksamheten (så kallat vilande företag) eller när verksamheten vid en samlad bedömning kan anses ha upphört definitivt. En sökande kan dock få vidta åtgärder som är nödvändiga på grund av oförutsedda händelser. Det finns också undantag för åtgärder som innebär krav enligt lag eller andra författningar, avvecklingsåtgärder samt uthyrning av lokal eller arrende av mark som har använts i företaget.²⁵

Om verksamheten i ett vilande företag återupptas av den sökande eller en närstående kan företaget inte bedömas som vilande igen förrän efter minst tre år.²⁶

3.2 Arbetslöshetskassornas handläggning av ersättningsärenden

Arbetslöshetskassorna ansvarar för att pröva om en sökande har rätt till arbetslöshetsersättning. Handläggningen omfattar både utredning av om villkoren för ersättning är uppfyllda och beräkning av ersättningens storlek.

3.2.1 Arbetslöshetskassorna utreder och beslutar om rätten till ersättning

När den sökande ansöker om arbetslöshetsersättning fastställer arbetslöshetskassorna en ramtid och utreder om den sökande uppfyller arbetsvillkoret och de allmänna villkoren. Under utredningen hämtar arbetslöshetskassorna in underlag från intyg, Arbetsförmedlingen och den sökande. Genom ett arbetsgivarintyg får arbetslöshetskassan uppgifter om den sökandes tidigare arbete. Uppgifterna handlar om till exempel tidigare inkomst, anställningstid och hur mycket den sökande arbetat. Arbetsgivardeklarationen från Skatteverket kan användas för att bedöma om den inkomst som anges i arbetsgivarintyget är rimlig. Arbetslöshetskassorna hämtar också uppgifter om eventuella uttag av tjänstepension från arbetsgivardeklarationerna eller från den sökande.

Andra uppgifter som arbetslöshetskassan behöver är om den sökande har varit föräldraledig, sjuk, studerat eller haft eget företag. De kontrollerar också om den sökande har fått ersättning från Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten eller Centrala studiestödsnämnden via ett elektroniskt informationsutbyte.

Sammantaget kan underlagen ge arbetslöshetskassan en överblick över vilken typ av ärende det handlar om och vilka kontroller som är lämpliga att genomföra.

²⁵ 5 a-c §§ ALFFo 97.

²⁶ 5 d § ALFFo 97.

Underlagen kan också visa motstridiga uppgifter som leder till att arbetslöshetskassan behöver begära in mer underlag eller göra fler kontroller.

3.2.2 Arbetslöshetskassan beräknar ersättningens storlek

Arbetslöshetsförsäkringen består av en grundförsäkring och en inkomstbortfallsförsäkring. Den som uppfyller villkoren för arbetslöshetsersättning men saknar rätt till inkomstrelaterad ersättning omfattas av grundförsäkringen. Ersättning enligt grundförsäkringen kan lämnas tidigast från 20 års ålder. Den som har varit medlem i en arbetslöshetskassa under minst tolv sammanhängande månader och uppfyllt arbetsvillkoret efter det senaste inträdet i arbetslöshetskassan kan i stället få ersättning enligt inkomstbortfallsförsäkringen.²⁷ Det betyder att den sökande måste ha varit medlem i en arbetslöshetskassa eller ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan Alfa under minst ett år.²⁸

Grundbeloppet bestäms utifrån den sökandes normalarbetstid, det vill säga den genomsnittliga arbetstiden under ramtiden, samt ett belopp som fastställs av regeringen.²⁹ Den som har arbetat heltid under hela ramtiden och beviljas ersättning enligt grundförsäkringen får 510 kronor per dag. För personer som inte har arbetat heltid minskas grundbeloppet proportionellt till lägst 255 kronor per dag.³⁰

Ersättningen lämnas i form av dagpenning och kan betalas ut för högst fem dagar per vecka. Det finns också ett karensvillkor som innebär att dagpenning inte lämnas förrän den sökande har varit arbetslös under två dagar inom en sammanhängande period om tolv månader.³¹

För personer som får ersättning enligt inkomstbortfallsförsäkringen bestäms ersättningens storlek utifrån normalarbetstiden och inkomsten under ramtiden.³² Den inkomstrelaterade ersättningen motsvarar 80 procent av tidigare lön, upp till ett fastställt tak. Den högsta ersättningen är 1 236 kronor per dag under de första 100 ersättningsdagarna. Därefter sänks taket till 1 000 kronor per dag. Efter 200 dagar sker en ytterligare nedtrappning till högst 70 procent av tidigare lön, upp till ett fastställt tak.³³

²⁷ 7 § ALF 97.

²⁸ Arbetslöshetskassan Alfa administrerar grundförsäkringen och försäkrar alla som vill ansluta sig till arbetslöshetskassan, oavsett yrke eller bransch. Arbetslöshetskassan Alfas enda medlem är Sveriges akassor.

²⁹ 24 § ALF 97.

³⁰ 3 § ALFFo 97.

³¹ 19–21 §§ ALF 97.

³² 25 § ALF 97.

³³ 4 § ALFFo 97 och 26 § ALF 97.

3.3 Sanktioner när den sökande inte uppfyller sina skyldigheter

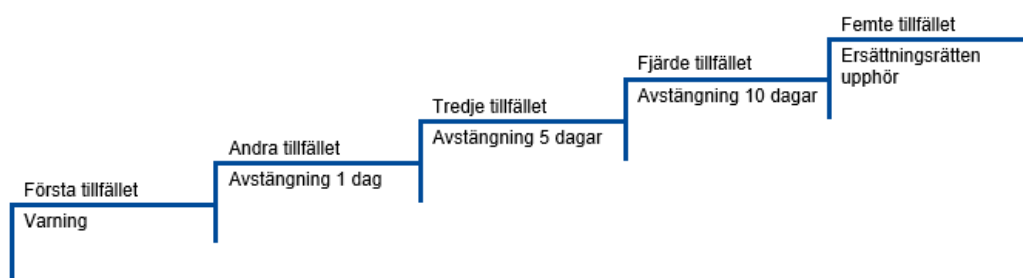
För att få arbetslöshetsersättning måste den sökande uppfylla vissa krav enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. Om kraven inte uppfylls kan sanktioner bli aktuella i form av avstängning från ersättning i ett visst antal dagar, vilket kan öka vid upprepade överträdelser. Sanktionerna är indelade i tre fristående sanktionstrappor. I det här kapitlet ges en övergripande beskrivning av sanktionerna. I 43–43 b §§ ALF 97 finns den detaljerade författningstexten.

3.3.1 Missköter sitt arbetssökande

En sökande ska varnas om han eller hon utan godtagbart skäl har misskött sitt arbetssökande genom att inte ha medverkat till att upprätta en individuell handlingsplan, inte ha lämnat in en aktivitetsrapport i tid, inte ha kontaktat Arbetsförmedlingen eller inte ha sökt anvisat arbete. En sökande ska också varnas om han eller hon inte har sökt lämpliga arbeten aktivt.

Vid upprepning kan den sökande få ytterligare sanktioner i form av avstängning från ersättning ett antal ersättningsdagar. Det framgår av figur 2.³⁴

Figur 2: Sanktionstrappan när sökande missköter sitt arbetssökande.

3.3.2 Förlänger sin tid i arbetslöshet

En sökande ska stängas av från rätt till ersättning i fem ersättningsdagar om han eller hon utan godtagbart skäl har avvisat ett erbjudet lämpligt arbete, genom sitt uppträdande uppenbarligen har orsakat att en anställning inte kommit till stånd eller har avvisat en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program som ger rätt till aktivitetsstöd.

³⁴ 43 § ALF 97.

Vid upprepning kan den sökande få ytterligare sanktioner i form av avstängning från ersättning i ett antal dagar ersättningsdagar eller att rätten till ersättningsupphör. Det framgår av figur 3.³⁵

Figur 3: Sanktionstrappan när sökande förlänger tiden i arbetslöshet.

3.3.3 Orsakar sin arbetslöshet

En sökande ska stängas av från rätt till ersättning i 45 ersättningsdagar om han eller hon utan giltig anledning har lämnat sitt arbete, på grund av otillbörligt uppförande har skilts från sitt arbete, utan giltig anledning har lämnat ett arbetsmarknadspolitiskt program som ger rätt till aktivitetsstöd eller har uppträtt på ett sådant sätt att Arbetsförmedlingen har återkallat en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program som ger rätt till aktivitetsstöd. Om det är sannolikt att arbetet eller programmet skulle ha varat i högst tio dagar är avstängningstiden 20 ersättningsdagar.

Vid upprepning kan den sökande få ytterligare sanktioner i form av avstängning från ersättning i ett antal ersättningsdagar eller att rätten till ersättning upphör. Det framgår av figur 4.³⁶

Figur 4: Sanktionstrappan när sökande orsakar sin arbetslöshet.

3.4 Kontroll av att villkoren följs

Kontrollen av att den sökande uppfyller villkoren för arbetslöshetsersättning är delad mellan Arbetsförmedlingen och arbetslöshetskassorna. Denna samverkan ska

³⁵ 43 a § ALF 97.

³⁶ 43 b § ALF 97.

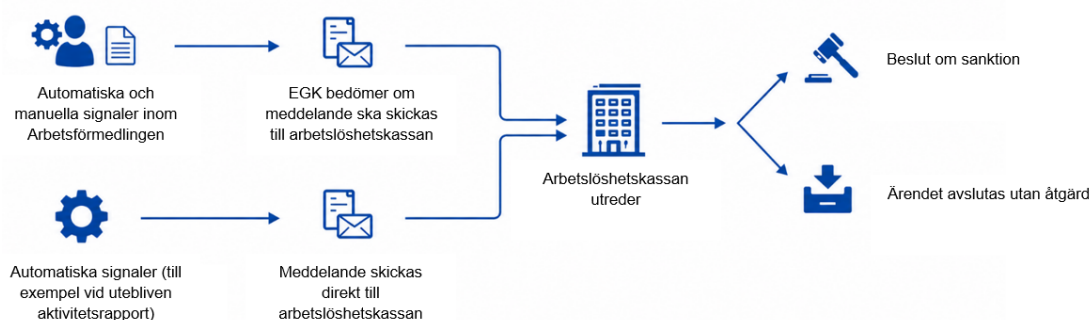
säkerställa att ersättning endast lämnas till personer som uppfyller försäkringens villkor och att överträdelser av bestämmelserna utreds och hanteras.

3.4.1 Arbetsförmedlingen ska informera arbetslöshetskassorna

Arbetsförmedlingen ska skyndsamt underrätta arbetslöshetskassan om en sökande missköter sitt arbetssökande, förlänger tiden i arbetslöshet, orsakar arbetslösheten eller inte uppfyller de allmänna villkoren för rätt till ersättning. Arbetsförmedlingen informerar arbetslöshetskassorna när det finns uppgifter som ger skäl att anta att en sökande inte uppfyller villkoren i arbetslöshetsförsäkringen.

Arbetsförmedlarna ansvarar för att skicka signaler till kontrollhandläggarna på Arbetsförmedlingens enhet för granskning och kontroll (EGK), som har det operativa ansvaret för kontroller av sökande med ersättning. De ska också skicka signaler om en sökande åter uppfyller de allmänna villkoren eller om de behöver komplettera en tidigare signal eller ett meddelande med nya uppgifter.³⁷ Figur 5 visar informationsflödet mellan Arbetsförmedlingen och arbetslöshetskassorna.

Figur 5: Hanteringen av signaler, meddelanden och sanktioner inom arbetslöshetsförsäkringen.

Kontrollhandläggarna granskar även de aktivitetsrapporter som har valts ut för manuell kontroll genom Arbetsförmedlingens automatiska och riskbaserade granskning. Vissa rapporter väljs ut eftersom de bedömts ha en högre risk att innehålla uppgifter som Arbetsförmedlingen behöver agera på, medan andra väljs ut genom slumpmässigt urval. Vid granskningen av aktivitetsrapporterna bedömer kontrollhandläggarna till exempel om den sökande inte aktivt har sökt lämpliga arbeten eller om det finns andra skäl att skicka ett meddelande.

Utöver de signaler som arbetsförmedlarna skickar hanteras vissa situationer automatiskt. Det gäller till exempel när en sökande inte har skickat in sin aktivitetsrapport i tid.

³⁷ 16 § förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Har upphävts den 1 oktober 2025 genom förordningen (2024:1352), men gäller fortfarande för meddelanden som avser en sökande som omfattas av den upphävda lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

3.4.2 Arbetslöshetskassorna utreder och beslutar om sanktioner

Arbetslöshetskassorna tar emot meddelanden från Arbetsförmedlingen och utreder om det finns grund för att besluta om en sanktion när en sökande har misskött sitt arbetssökande eller förlängt eller orsakat sin arbetslöshet. I utredningen ingår att pröva om den sökande har haft godtagbara skäl eller giltig anledning till sitt handlande. Arbetslöshetskassorna ska göra en självständig prövning av de faktiska omständigheterna och kan därför göra en annan bedömning än Arbetsförmedlingen.

Meddelanden som rör de allmänna villkoren kan leda till att arbetslöshetskassan bedömer att den sökande inte har rätt till ersättning eller att den sökande åter har rätt till ersättning.

4 Felaktiga utbetalningar inom arbetslöshetskassornas ordinarie kontrollområden

I det här kapitlet redovisar vi de felaktiga utbetalningar som uppstår inom de riskområden som ingår i arbetslöshetskassornas kontrollverksamhet. Vi redovisar resultaten från vår studie av upptäckta felaktiga utbetalningar och från våra registerbaserade studier av felaktiga utbetalningar som arbetslöshetskassorna inte har upptäckt. Registerstudierna omfattar väsentliga risker som är kopplade till arbete och inkomster vid sidan av ersättning, fortsatt verksamma företag, studier, vistelse utomlands och utgångna arbetstillstånd.

Arbetslöshetskassornas ordinarie kontrollverksamhet syftar till att upptäcka felaktiga utbetalningar och säkerställa att ersättning betalas ut i enlighet med arbetslöshetsförsäkringens bestämmelser. Hur stor del av de felaktiga utbetalningarna som upptäcks i kontrollverksamheten har stor betydelse både för möjligheterna att motverka felaktiga utbetalningar och för arbetslöshetsförsäkringens legitimitet.

I det här kapitlet redovisar vi både de fel som arbetslöshetskassorna har upptäckt och IAF:s uppskattningar av fel som inte har upptäckts i kontrollarbete inom de väsentliga riskområden som vi har identifierat.

4.1 Upptäckta och uppskattade oupptäckta fel inom arbetslöshetskassornas ordinarie kontrollområden

Under 2025 upptäckte arbetslöshetskassorna felaktiga utbetalningar på cirka 329 miljoner kronor. IAF uppskattar samtidigt att ytterligare cirka 257 miljoner kronor betalades ut felaktigt utan att upptäckas inom de riskområden som ingår i arbetslöshetskassornas ordinarie kontrollverksamhet och som vi studerar i den här rapporten. De felaktiga utbetalningarna inom dessa riskområden uppgår därmed sammantaget till cirka 585 miljoner kronor.

Merparten av de här felaktiga utbetalningarna orsakas av de sökande. En mindre del beror på Arbetsförmedlingen, arbetslöshetskassorna eller brister i informationsöverföringen mellan dem. Det förekommer också förskottsfel, där ersättning hinner betalas ut innan ett beslut om avstängning har fattats. I de följande avsnitten redovisas hur de felaktiga utbetalningarna fördelar sig mellan dessa olika orsaker.

4.1.1 Merparten av de upptäckta och oupptäckta felen orsakas av de sökande

De upptäckta felaktiga utbetalningar som orsakas av de sökande uppgår till ungefär 243 miljoner kronor. Därutöver uppskattar vi att de sökande orsakar ytterligare 257 miljoner kronor i felaktiga utbetalningar som inte upptäckts av arbetslöshetskassorna.

Den vanligaste orsaken till fel är att arbetad tid inte har redovisats alls eller har redovisats felaktigt.³⁸ Andra vanliga fel är att den sökande har fortsatt bedriva företag eller har befunnit sig utomlands. Det framgår av tabell 4.

Tabell 4: Felaktiga utbetalningar orsakade av de sökande, fördelade efter orsak och om felen har upptäckts. Belopp i tusental kronor och upptäcktsgrad i procent.

Orsak	Uppskattning	Upptäckt	Oupptäckt	Upptäcktsgrad
Inte redovisat arbete korrekt	199 739	119 565	80 174	60 %
Företag	91 171	15 337	75 834	17 %
Vistelse utomlands	69 418	17 638	51 781	25 %
Studier	61 397	33 778	27 618	55 %
Samtidiga ersättningar	36 206	36 206	-	-
Saknar arbetstillstånd	21 121	-	21 121	-
Övriga fel	20 503	20 503	-	-
Total	499 555	243 027	256 528	44 %

Anm. Andelen totalt baseras på de riskområden där det finns både upptäckta och oupptäckta fel.

Av tabell 4 framgår också att arbetslöshetskassornas kontroller mot arbetsgivardeklarationer gör att 60 procent av de uppskattade felaktiga utbetalningarna på grund av arbete upptäcks. Andelen upptäckta fel kopplade till studier är 55 procent. Det kan bero på att arbetslöshetskassorna främst upptäcker fel där den sökande också har haft studiemedel, medan oupptäckta fel gäller personer som inte har sökt studiemedel och därför är svårare att upptäcka. Upptäcktsgraden när det gäller vistelse utomlands och företagande är betydligt lägre, 25 respektive 17 procent. Totalt upptäcker arbetslöshetskassorna 44 procent av felen i de här kategorierna. Det ligger i linje med en tidigare rapport från IAF, där andelen upptäckta felaktiga utbetalningar enligt prediktiv modellering uppskattades till 40–63

³⁸ I den nya arbetslöshetsförsäkringen kontrolleras inkomst i stället för arbetad tid. Uppgifterna hämtas fortfarande från arbetsgivardeklarationerna, vilket innebär att risken för fel kvarstår om dessa inte kontrolleras eller uppgifter ändras i efterhand.

procent.³⁹ För övriga orsaker saknas studier som möjliggör en jämförelse mellan upptäckta och oupptäckta fel.

Cirka 401 miljoner kronor av de felaktiga utbetalningarna har klassificerats som fel där den sökande inte har anmält ändrade förhållanden. De resterande 98 miljoner kronorna har klassificerats som felaktiga uppgifter vid ansökan.

Vi uppskattar att 341–443 miljoner kronor av de felaktiga utbetalningar som orsakas av de sökande kan misstänkas vara avsiktliga eller bero på grov vårdslöshet. Det motsvarar cirka 59–77 procent av de felaktiga utbetalningar som har orsakats av den sökande eller 1,4–1,9 procent av den utbetalda ersättningen.

Drygt 305 miljoner kronor av de felaktiga utbetalningarna som orsakas av de sökande avser systemgemensamma risker, framför allt arbete som inte har redovisats, vistelse utomlands och samtidiga ersättningar. Ytterligare cirka 194 miljoner kronor avser däremot ersättningsspecifika risker som är knutna till arbetslöshetsförsäkringens särskilda villkor, främst aktivt företagande, studier och ogiltiga arbetstillstånd.

4.1.2 Övriga orsaker till felaktiga utbetalningar

En mindre del av de upptäckta felaktiga utbetalningarna beror inte på de sökande. Till exempel kan brister i informationsöverföringen mellan Arbetsförmedlingen och arbetslöshetskassorna, liksom mellan arbetslöshetskassorna, leda till felaktiga utbetalningar. Hur mycket som betalas ut felaktigt på grund av det här redovisas i tabell 5.

Tabell 5: Orsaker till felaktiga utbetalningar orsakade av Arbetsförmedlingen, arbetslöshetskassorna eller annan part. Belopp i tusental kronor.

Orsak	Uppskattning
God tro	10 649
Övriga fel	2 908
Total	13 557

Ett annat vanligt fel är att ersättning hinner betalas ut till den sökande innan arbetslöshetskassan hinner besluta om avstängning, till exempel när den sökande har misskött sitt arbetssökande. Den här typen av fel beror varken på Arbetsförmedlingen, arbetslöshetskassorna eller de sökande, utan är en följd av hur sanktionsbestämmelserna är utformade. Vi har därför valt att klassificera det som ett förskottsfel. Förskottsfel orsakade ungefär 72 miljoner kronor i felaktiga

³⁹ IAF 2025:3.

utbetalningar under 2025, vilket motsvarar 0,3 procent av den utbetalda ersättningen under året.

4.2 De upptäckta felen

Arbetslöshetskassorna kontrollerar vid olika tillfällen om utbetalningar har varit korrekta. Om de upptäcker fel kan de besluta att den sökande ska betala tillbaka ersättningen. En arbetslöshetskassa kan också upptäcka fel som den sökande inte har orsakat, utan som i stället beror på arbetslöshetskassan eller en myndighet. I de fallen kan de besluta om att den sökande har varit i god tro.

4.2.1 Arbetslöshetskassorna upptäckte 329 miljoner kronor i felaktiga utbetalningar under 2025

Under 2025 upptäckte arbetslöshetskassorna 329 miljoner kronor i felaktiga utbetalningar. I beloppet ingår upptäckta felaktiga utbetalningar om 11 miljoner kronor, där arbetslöshetskassorna har beslutat att den sökande inte behöver betala tillbaka ersättningen på grund av att den sökande har bedömts varit i god tro.⁴⁰

De upptäckta felaktiga utbetalningar orsakas huvudsakligen av de sökande, men vissa beslut om återbetalningsskyldighet fattas på grund av att den sökande stängts av med anledning av 43a–b §§ ALF 97. Avstängningar ska gälla från dagen då den sanktionsgrundande händelsen inträffade. Om beslut om avstängning dröjer kan därför redan utbetald ersättning behöva återkrävas.

4.2.2 Orsaker till upptäckta felaktiga utbetalningar

Arbetslöshetskassornas registreringar innehåller inte uppgifter om orsakerna till fel. Vi har därför granskat 260 beslut om återbetalningsskyldighet för att kunna klassificera de bakomliggande orsakerna till deras beslut om återbetalningsskyldighet. I klassificeringen ingår inte belopp där den sökande har varit i god tro. Mer information om ärendegranskningen finns i rapportens metodbilaga för ärendegranskningar.

Ungefär 40 procent av de upptäckta felen beror på att sökande inte har redovisat arbete alls eller att redovisningen av deltidsarbete eller timarbete innehåller fel samt att den sökande inte har redovisat en retroaktiv inkomst eller motsvarande. Det här visar tabell 6.

Ett annat vanligt fel är att ersättning hinner betalas ut innan arbetslöshetskassan har hunnit besluta om avstängning, till exempel när den sökande missköter sitt

⁴⁰ 68 § ALF 97.

arbetssökande. Dessa fel, som vi benämner förskottsfel, motsvarar ungefär 23 procent av de upptäckta felaktiga utbetalningarna.

Att den sökande har fått arbetslöshetsersättning och samtidigt också fått ersättning från Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten eller tjänstepension utgör ungefär 11 procent av de upptäckta felaktiga utbetalningarna.

Övriga fel beror bland annat på att en egen uppsägning upptäckts sent, att den sökande inte varit inskriven hos Arbetsförmedlingen eller att fel uppstått vid byte av arbetslöshetskassa. Av dessa fel bedömer vi att en mindre del, cirka 3 miljoner kronor, kan hänföras till Arbetsförmedlingen eller arbetslöshetskassorna. Felen kan bland annat bero på brister i informationsöverföringen mellan Arbetsförmedlingen och arbetslöshetskassorna eller mellan arbetslöshetskassorna.

Tabell 6. Orsaker till arbetslöshetskassornas beslut om återbetalningsskyldighet vid upptäckta felaktiga utbetalningar. Uppskattning av andelar. Belopp i tusental kronor och andel av total.

Orsak	Belopp	Andel
Inte redovisat arbete korrekt	119 565	38 %
Förskottsfel	72 312	23 %
Samtidiga ersättningar	36 206	11 %
Studier	33 778	11 %
Vistelse utomlands	17 638	6 %
Företagande	15 337	5 %
Övrigt	23 411	7 %
Total	318 247	100 %

Anm. Andelarna och beloppen följer av en uppskattning från ett urval och omges därför av ett konfidensintervall. Intervallet redovisas i metodbilagan.

4.3 De oupptäckta felen

Trots arbetslöshetskassornas ordinarie kontroller finns det felaktiga utbetalningar som av olika skäl inte upptäcks. I det här avsnittet redovisar vi våra uppskattningar av oupptäckta felaktiga utbetalningar inom de största riskområdena.

Uppskattningarna bygger på anonymiserade registeruppgifter från arbetslöshetskassorna, Bolagsverket, Skatteverket, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen samt uppgifter från Ladok⁴¹. Resultaten ska ses som

⁴¹ Det nationella studieadministrativa IT-systemet. Det används av merparten av svenska universitet och högskolor.

uppskattningar av möjliga felaktiga utbetalningar, eftersom det kan finnas omständigheter som inte framgår av registeruppgifterna och som innebär att utbetalningen i själva verket varit korrekt. Studierna har dock utformats så att resultaten, så långt det varit möjligt, med hög sannolikhet speglar faktiska felaktiga utbetalningar.

För att undvika dubbelräkning har vi räknat av de felaktiga utbetalningar som arbetslöshetskassorna redan har upptäckt och som lett till återkrav. De uppskattningar som redovisas i avsnittet avser därmed endast felaktiga utbetalningar som bedöms ha passerat arbetslöshetskassornas ordinarie kontroller.

Mer information om registerstudierna finns i rapportens metodbilaga för registerstudier.

4.3.1 Arbete vid sidan om ersättning

Sökande kan under vissa förutsättningar ha deltids- eller timanställning under tid med ersättning. Arbetad tid ska då anges i den tidrapport den sökande skickar in för att få ersättning. Om den sökande inte redovisar arbetad tid kan ersättning betalas ut felaktigt.

I den nya arbetslöshetsförsäkringen kontrolleras inte längre arbetad tid utan inkomsten. Uppgifterna hämtas fortfarande från arbetsgivardeklarationerna, men arbetslöshetskassorna behöver inte längre koppla inkomsten till den arbetade tiden. Om uppgifterna i arbetsgivardeklarationerna inte kontrolleras eller om de ändras i efterhand kvarstår dock risken för fel oavsett vilket regelverk som tillämpas.

4.3.1.1 Omfattningen av felaktiga utbetalningar på grund av oredovisat arbete

Enligt vår studie betalades det under 2025 ut ungefär 80 miljoner kronor felaktigt på grund av oredovisat arbete vid sidan om ersättning. Det motsvarar ungefär 0,3 procent av det totala utbetalade beloppet under året. Totalt var det cirka 2 200 personer som under perioden januari till och med juni 2025 hade inkomster samtidigt som de deklarerade helt arbetslösa i tidrapporterna.

80 miljoner kronor

Felaktiga utbetalningar orsakade av att sökande arbetar och samtidigt får ersättning från arbetslöshetskassa.

Vår studie bygger på sökande som inte har redovisat något arbete under hela den studerade perioden. Det kan dock finnas sökande som har redovisat viss arbetad tid och som antingen avsiktligt eller av misstag har underrapporterat sin arbetade tid och därmed fått ersättning felaktigt. Den här gruppen har inte studerats med vårt upplägg.

Det kan också finnas sökande som har inkomster men som har fått ersättning under kortare tid än den grupp som vi har studerat. Det innebär att vår uppskattning av de

felaktiga utbetalningarna bör ses som en förhållandevis säker lägstanivå för fel på grund av arbete vid sidan om ersättning.

4.3.1.2 Avgränsning och uppskattning av arbetade dagar

Det finns svårigheter att enbart utifrån registerdata koppla inkomster till när arbete har utförts och ersättning kan ha betalats ut felaktigt. Sökande kan också ha godkänd bisyssla, deltids- eller timanställningar vid sidan om ersättning där det inte går att med säkerhet avgöra om inkomsten motsvarar den rapporterade arbetade tiden.

IAF har därför valt att avgränsa studien till sökande som under perioden januari till och med juni 2025 inte har rapporterat någon arbetad tid alls, samt sökt ersättning för samtliga 130 ersättningsdagar under perioden. I de fall ersättningsperioden började i januari har vi också valt att bortse från den första arbetsgivardeklarationen, eftersom den kan innehålla inkomster från tidigare arbete. De sökande har inte haft godkända bisysslor registrerade.

Vi har därefter summerat inkomster enligt arbetsgivardeklarationerna. Summan har sedan dividerats med den ersättningsgrundande daglönen som arbetslöshetskassan har registrerat. Det ger ett uppskattat antal arbetade dagar, under antagandet att den sökande har arbetat till samma lön som före arbetslösheten.

Vi har också räknat bort antalet dagar som arbetslöshetskassan har återkrävt under perioden från det uppskattade antalet arbetade dagar. Det innebär att vi antar att återkraven gjorts på grund av arbetad tid. Det kvarvarande antalet uppskattade dagar har därefter multiplicerats med det lägsta dagpenningbeloppet under perioden.

För att verifiera att vårt upplägg är stabilt över tid har vi även genomfört studien på perioden juli till och med december 2024. Resultatet av den här känslighetsanalysen redovisar i metodbilagan för registerstudier.

4.3.2 Fortsatt verksamhet i företag

Även tidigare företagare kan få arbetslöshetsersättning under vissa förutsättningar. Det kräver dock att verksamheten har upphört eller att företaget har avvecklats. I vissa fall kan företaget behållas under tiden med ersättning, förutsatt att företaget lagts vilande.

I studien har vi använt en modell för att mäta nivån av aktivitet och inflytande i sökandes företag. Nivån mäts på en skala mellan 0–10. Studien omfattar aktiebolag, handelsbolag, kommanditbolag och enskilda firmor. Endast företag som redovisar uppgifter månadsvis har kunnat ingå i studien, eftersom övriga uppgifter inte är tillräckligt detaljerade över tid för att kunna användas.

4.3.2.1 Omfattningen av felaktiga utbetalningar på grund av fortsatt verksamhet i företag

Det var ungefär 180 personer som enligt vår modell hade en summa av mått som var 9 eller 10. Merparten av de här personerna var ensamma som verklig huvudman eller bedrev egen firma. I hälften av fallen saknades registrering om vilande företag, deltidsföretag eller bisyssla hos aktuell arbetslöshetskassa. Ungefär tre av fyra av företagen var aktiebolag. Övriga var till största delen enskilda firmor.

Ett gemensamt drag för merparten av de studerade företagen är att omsättning och registrerad moms minskar jämfört med året innan sökande fått ersättning. Det kan tyda på att arbetslöshetsersättning används för att komplettera försörjningen.

Vi har bara kunnat studera företag under 2024, eftersom senare uppgifter inte har varit tillgängliga. Vi har därför antagit att felandelen för 2024 är densamma för 2025. De felaktiga utbetalningarna uppskattas till 76 miljoner kronor under 2025. Det motsvarar 0,3 procent av den utbetalda ersättningen under året. Det är sannolikt en underskattning, eftersom vi inte har kunnat beräkna vikter för företag som redovisar till exempel moms kvartalsvis eller årsvis. Den typen av redovisning är särskilt vanlig bland enskilda näringsidkare, men förekommer även bland mindre aktiebolag.

76 miljoner kronor

Felaktiga utbetalningar orsakade av att sökande fortsatt aktivt bedriver företag och samtidigt får ersättning från arbetslöshetskassa.

4.3.2.2 Mått på aktivitet och inflytande i företag

IAF har granskat ett urval av personer som fått beviljad ersättningsperiod från och med januari, april och juli 2024 och samtidigt varit registrerade som verkliga huvudmän för minst ett företag eller har enskild firma.

För att mäta aktivitet och inflytande i företagen har vi använt uppgifter om verkliga huvudmän samt uppgifter om företagets moms och omsättning. Vi har även använt arbetslöshetskassornas registreringar av vilande företag, deltidsföretag och bisysslor. Vi följer moms och omsättning under de sex månader som följer efter att den sökande har börjat få ersättning.

Vi har identifierat följande uppgifter som relevanta för att bedöma inflytande och aktivitet i företag under tid med ersättning:

- Omfattning av verkligt huvudmannaskap
- Moms och omsättning i företaget
- Registrering hos arbetslöshetskassan

Vi har gett uppgifterna olika vikter beroende på hur starkt de visar aktivitet och inflytande. En verklig huvudman utan majoritetsinflytande bedöms ha mindre inflytande och därmed innebära lägre risk än en verklig huvudman med ensam

majoritet. Den som har en enskild firma klassas inte som verklig huvudman, men har fått en vikt som motsvarar verklig huvudman med ensam majoritet.

För moms- och omsättningsuppgifterna har vi tagit fram vikter genom att beräkna en variationskoefficient för de sex månader som ingår i studien. En låg koefficient tyder på regelbunden aktivitet, medan ett värde över 1 tyder på mer sporadisk aktivitet.

Variationskoefficienten gör det möjligt att skilja, till viss del, mellan sporadisk aktivitet som beror på skyldigheter enligt lag eller andra författningar och övrig, regelbunden företagsaktivitet. Det är nödvändigt eftersom aktiviteter som följer av lagkrav kan vara godkända undantag. Ärenden med låg variationskoefficient bedöms ha så regelbunden aktivitet att det är mindre sannolikt att det bara handlar om enstaka aktiviteter på grund av lagkrav. Utifrån detta har vi delat in företagen i fem klasser med värdena 1–5. Företag som inte har redovisat någon omsättning eller moms under perioden har fått vikten 0.

Personer som inte har uppgett sitt företagande till arbetslöshetskassan har tilldelats vikten 2. Om det finns en registrering är vikten i stället 1. Deltidsföretag och bisysslor har tilldelats vikten 0, eftersom fortsatt aktivitet i dessa fall är förväntad.

Vi summerar vikterna utifrån omfattningen av huvudmannskapet och det högsta värdet för ingående moms, utgående moms eller omsättning. Syftet är att fånga upp tecken på aktivitet även i företag som redovisar omsättning men har en mindre omfattande momsredovisning, till exempel vissa tjänsteföretag.

När en sökande associeras med två eller fler företag utgår vi enbart från det företag som har lägst sammanlagd vikt. Det innebär att vi gör en generös bedömning av risken för fel. Det är dock förhållandevis ovanligt att en sökande är kopplad till mer än ett företag. I de fallen har företagen oftast snarlika viktvärden. Det vill säga att om aktiviteten är låg i det ena företaget, är den också låg i det andra.

Kännetecknande för företag med höga summerade vikter är att de har regelbunden omsättning alternativt registreringar av ingående eller utgående moms. De drivs i regel enbart av en person och finns inte registrerade i arbetslöshetskassornas system.

4.3.3 Vistelse utomlands

Arbetslöshetsförsäkringen är inte en bosättningsbaserad ersättning. Den som får arbetslöshetsersättning ska dock stå till arbetsmarknadens förfogande. Det innebär att en sökande på kort tid ska kunna inställa sig till arbete. Som huvudregel avses därmed att den sökande ska stå till den svenska arbetsmarknadens förfogande.

Den som vill söka arbete i ett annat EU/EES-land kan efter ansökan i vissa fall behålla sin rätt till svensk arbetslöshetsersättning under högst tre månader.⁴²

4.3.3.1 Omfattningen av felaktiga utbetalningar på grund av vistelse utomlands

Under februari 2026 var det ungefär 150 personer som uppfyllde kriterierna som beskrivs i 4.3.3.2. Vi ser att ett fåtal av dessa har beviljats en U2-period. Dessa perioder har dock påbörjats först efter att sökande förefaller ha vistats utomlands en tid. Vi bedömer därför att även de här personerna fått ersättning felaktigt.

Vi beräknar att de felaktiga utbetalningarna uppgår till 52 miljoner kronor, eller motsvarande 0,2 procent av den utbetalda ersättningen under 2025.

52 miljoner kronor

Felaktiga utbetalningar orsakade av att sökande vistas utomlands och samtidigt får ersättning från arbetslöshetskassa.

4.3.3.2 Underlag och kriterier för varaktig utlandsvistelse

IAF har använt uppgifter från Arbetsförmedlingens loggplattform under perioden november 2025 till och med februari 2026. Uppgifterna omfattar inloggningar på Arbetsförmedlingens sidor för arbetssökande.

Vi har använt följande kriterier för att bedöma varaktig utlandsbosättning:

- Den sökande ska under november 2025 till och med januari 2026 ha haft minst fyra inloggningar som bedöms ha skett utomlands.
- Det ska ha gått minst 45 dagar mellan första och sista inloggningen under perioden.
- Det får bara ha skett en inloggning från Sverige under perioden.
- Under februari ska det endast finnas inloggningar från utlandet.

Vi har endast analyserat inloggningar som sker via en fast uppkoppling och som inte har gjorts via kända VPN-adresser. Vi har bortsett från inloggningar som sker via mobil, eftersom de innebär större osäkerhet.

4.3.4 Högskole- och universitetsstudier

⁴² Förordning (EG) nr 883/2004 reglerar samordningen av de sociala trygghetssystemen och omfattar även arbetslöshetsförsäkringen. Den som är arbetslös kan ta med sig sin svenska arbetslöshetsersättning under tre månader när man söker arbete i ett annat land i EU/EES, Schweiz, eller Storbritannien och Nordirland. Det är IAF som beviljar ett U2-intyg som ger rätt att exportera sin arbetslöshetsersättning.

För att upptäcka att en sökande har studerat under tid med arbetslöshetsersättning kan arbetslöshetskassorna kontrollera uppgifter hos Centrala studiestödsnämnden (CSN), till exempel om personen har fått studiemedel. Kontrollerna görs alltid automatiskt när den sökande ansöker om ersättning för första gången och arbetslöshetskassorna gör sin första prövning. De kan också göra kontrollerna manuellt under ersättningsperioden eller vid en ny prövning.

Sökande kan dock studera utan studiemedel, vilket ökar risken för att felet inte upptäckts. Vi har därför samkört uppgifter om universitetsstudier med uppgifter om arbetslöshetsersättning. Vi har inte kunnat undersöka om sökande har fått arbetslöshetsersättning och samtidigt studerat vid till exempel en yrkeshögskola.

4.3.4.1 Omfattningen av felaktiga utbetalningar på grund av högskole- och universitetsstudier

Enligt vår studie betalades det under 2025 ut ungefär 28 miljoner kronor felaktigt på grund av studier vid sidan om ersättning. Det motsvarar lite över 0,1 procent av det totala utbetalade beloppet under året. Totalt var det ungefär 400 personer som förefaller ha studerat under tid med ersättning, antingen utan godkännande från arbetslöshetskassan eller i högre omfattning än vad som var godkänt.

28 miljoner kronor	Felaktiga utbetalningar orsakade av att sökande aktivt studerar och samtidigt får ersättning från arbetslöshetskassa.
--------------------	---

4.3.4.2 Bedömning av studiernas omfattning och tidpunkt

Vi har samkört uppgifter från Universitets- och högskoleregistret, som innehåller uppgifter från Ladok, med arbetslöshetskassornas uppgifter om utbetalningar och registrerade, godkända studier.

En central del i att bedöma om en utbetalning har varit felaktig på grund av studier är att koppla avklarade studier till när studierna faktiskt har genomförts. En studerande kan registrera sig på en kurs en termin och sedan klara av samtliga moment en senare termin. I sådana fall går det inte att med tillräcklig säkerhet avgöra när studierna har genomförts. Ett exempel är att en studerande registrerar sig på en kurs under vårterminen och sedan klarar av alla moment under höstterminen.

För att öka säkerheten i analysen har vi av den anledningen valt att bara beakta avklarade högskolepoäng som hör till samma termin som personen registrerades på kursen. Det här gör att vi med större säkerhet kan göra antagandet att den sökande har deltagit i utbildningen under perioden.

Uppgifter i Universitets- och högskoleregistret registreras per termin, medan utbetalningar av arbetslöshetsersättning sker per vecka. Det innebär att vi har behövt

översätta terminer till veckor. Det är ändå svårt att fastställa exakt när studierna har genomförts, särskilt om den studerande har tagit mindre än 30 högskolepoäng under terminen. Vi har därför bara bedömt en utbetalning som felaktig när den sökande samtidigt har studerat i en sådan omfattning att studierna rimligen måste ha bedrivits under samma period som ersättningen betalades ut.

I tidigare omfattningsstudier har IAF bedömt att utbetalningar till personer som studerat var korrekta, om studierna fanns registrerade hos arbetslöshetskassorna. Den här gången har vi också kontrollerat om omfattningen av de godkända studierna stämmer överens med avklarade poäng. Om den sökande har tagit fler poäng än vad som har godkänts bedömer vi att utbetalningarna har varit felaktiga.

Vi har även kontrollerat om ersättning har betalats ut under sommaruppehållet. Sökande som har tagit minst 22,5 högskolepoäng under både vårterminen 2025 och höstterminen 2025 och som har fått ersättning under sommaruppehållet bedöms ha fått ersättning felaktigt utbetald. Vi bedömer att den omfattningen innebär att studierna varit regelbundna.

4.3.5 Utgångna arbetstillstånd

Som vi har redovisat i föregående avsnitt ska den sökande under tid med ersättning stå till arbetsmarknadens förfogande. Personer som har arbetat med olika former av arbetstillstånd, men vars tillstånd inte längre gäller, kan inte stå till arbetsmarknadens förfogande. Det innebär att ersättning som betalas ut efter att tillståndet har löpt ut är felaktig.

4.3.5.1 Felaktiga utbetalningar på grund av utgångna arbetstillstånd

Under den undersökta perioden betalades 11 miljoner kronor ut till cirka 300 personer efter att deras arbetstillstånd hade löpt ut. Det motsvarar cirka 0,1 procent av den utbetalda ersättningen under perioden. Om felet antas utgöra samma andel av den utbetalda ersättningen under hela 2025 motsvarar det 21 miljoner kronor.

21 miljoner kronor

Felaktiga utbetalningar orsakade av att sökande saknar giltigt arbetstillstånd och samtidigt får ersättning från arbetslöshetskassa.

4.3.5.2 Beräkning utifrån arbetstillståndets slutdatum

Vi har undersökt perioden januari till och med juni 2025. Vi har beräknat de felaktiga utbetalningarna från och med veckan efter att arbetstillståndet löpt ut. Om det finns flera slutdatum för en sökande, har vi utgått från det senaste.

4.4 Systemgemensamma och ersättningsspecifika fel

I det här avsnittet delar vi in de felaktiga utbetalningar som orsakas av de sökande i systemgemensamma respektive ersättningsspecifika risker. Syftet är att belysa vilka risker som är gemensamma för flera ersättningar och vilka som är unika för arbetslöshetsförsäkringen.

4.4.1 Systemgemensamma fel

En stor del av de felaktiga utbetalningar som har identifierats i arbetslöshetsförsäkringen följer av risker som även förekommer i andra välfärdssystem. Det gäller framför allt felaktiga uppgifter om arbete och inkomster, vistelse utomlands samt ersättning från flera ersättningssystem samtidigt.

Sammantaget uppskattas de felaktiga utbetalningarna inom dessa riskområden till cirka 305 miljoner kronor. Den största posten gäller att arbete eller inkomster inte har redovisats korrekt. Den uppskattas till cirka 200 miljoner kronor och står därmed för mer än hälften av de systemövergripande och systemgemensamma felen. Det visar tabell 7.

Tabell 7: Systemövergripande och systemgemensamma fel orsakade av sökande. Belopp i tusental kronor.

Orsak	Uppskattning
Inte redovisat arbete korrekt	199 739
Vistelse utomlands	69 419
Samtidiga ersättningar	36 206
Total	305 364

4.4.2 Ersättningsspecifika fel

De återstående felaktiga utbetalningarna orsakade av de sökande avser risker som är specifika för arbetslöshetsförsäkringen och som i huvudsak inte förekommer på samma sätt i andra ersättningssystem. Det gäller framför allt studier som bedrivs i strid med arbetslöshetsförsäkringens bestämmelser, aktivt företagande under tid med ersättning, avsaknad av giltigt arbetstillstånd samt ett mindre antal övriga, mindre vanliga fel. Dessa risker följer av villkor som är särskilt utformade för arbetslöshetsförsäkringen och kräver därför kontrollåtgärder som är anpassade till just denna ersättning. Sammantaget uppskattas de felaktiga utbetalningarna inom dessa riskområden till cirka 194 miljoner kronor. Den största posten är aktivt företagande, som uppskattas till cirka 91 miljoner kronor. Därefter följer studier, med cirka 61 miljoner kronor. Det här visar tabell 8.

Tabell 8: Ersättningsspecifika felaktiga utbetalningar orsakade av sökande. Belopp i tusental kronor.

Orsak	Uppskattning
Företag	91 171
Studier	61 396
Saknar arbetstillstånd	21 121
Övriga, mindre vanliga fel	20 503
Total	194 191

4.5 Misstänkt avsiktliga och grovt vårdslösa fel som orsakas av sökande

För felaktiga utbetalningar som arbetslöshetskassorna inte har upptäckt kan vi inte bedöma om felet varit avsiktligt i varje enskilt fall. Vi har därför i stället utgått från orsaken till den felaktiga utbetalningen. De fel som har identifierats i de registerbaserade studierna om inkomster, aktivt företagande, högskole- och universitetsstudier, vistelse utomlands och ersättning trots utgångna arbetstillstånd har bedömts som misstänkt avsiktliga.

Det innebär att 257 miljoner kronor uppskattas ha betalats ut felaktigt på grund av misstänkt avsiktliga eller grovt vårdslösa fel. Studierna är dock osäkra, eftersom avsiktlighet inte kan bedömas med någon väsentlig precision i en registerstudie. Som regel bör en sökande dock vara tillräckligt informerad om bestämmelserna, eftersom information ges i samband med att personen söker ersättning.

När det gäller de upptäckta felaktiga utbetalningarna har vi uppskattat avsiktligheten genom att samköra beslut om återbetalningsskyldighet med beslut om fränkännande eller uteslutning från arbetslöshetskassan. Beslut om fränkännande och uteslutning gäller från och med den dag då utredningen påbörjades. Eftersom utredningar om återbetalningsskyldighet ibland tar lång tid omfattar analysen återkrav där beslut om fränkännande eller uteslutning fattats tidigast tre månader före beslutet om återbetalningsskyldighet. I synnerhet uteslutningar åtföljs ofta av polisanmälningar, varför de är ett bra tecken på misstänkt avsiktliga fel. Med det här tillvägagångssättet uppgår de misstänkt avsiktliga felen till ytterligare 84 miljoner kronor.

De misstänkt avsiktliga och grovt vårdslösa felen uppskattas då till totalt 341 miljoner kronor. Beloppet kan tolkas som en försiktig uppskattning, eftersom det helt bygger på arbetslöshetskassornas bedömningar av misstänkt avsiktliga eller grovt

vårdslösa fel. Som andel av de totala upptäckta felaktiga utbetalningarna är detta i linje med tidigare uppskattningar.⁴³

Frånkännande och uteslutning rör främst större och mer allvarliga fall där felaktiga uppgifter har lett till att ersättning har betalats ut felaktigt eller riskerar att betalas ut felaktigt. Som regel blir till exempel personer som polisanmäls även uteslutna ur sin arbetslöshetskassa.

En annan metod att uppskatta den misstänkta avsiktligheten är att utgå från den orsaksindelning vi har gjort av de upptäckta felaktiga utbetalningarna och dela in dem efter vilken typ av fel som har lett till ett återkrav. Vid ansökan om ersättning ska den sökande till exempel lämna uppgifter om arbete, företagsverksamhet och studier. Den sökande bör därför anses vara informerad om att sådana förhållanden kan påverka rätten till ersättning. Om den sökande ändå har fått ersättning felaktigt, trots till exempel pågående studier, bör det rimligen ses som misstänkt avsiktligt eller åtminstone vårdslöst.

Då uppskattar vi att 187 miljoner kronor har betalats ut felaktigt på grund av misstänkt avsiktliga fel. De totala misstänkt avsiktliga och grovt vårdslösa felen uppgår då till 443 miljoner kronor. Det är ett mer långtgående antagande och bör tolkas som en bredare och mer osäker uppskattning. Uppskattningen kan ändå illustrera en yttre gräns för hur stor del av de upptäckta felaktiga utbetalningarna som kan bero på misstänkt avsiktliga fel.

341–443 miljoner kronor

Felaktiga utbetalningarna som bedöms kunna bero på misstänkt avsiktliga fel eller grov vårdslöshet från de sökande.

⁴³ IAF 2022:13.

5 Felaktiga utbetalningar orsakade av brister i arbetslöshetskassornas bedömningar

I det här kapitlet redovisar vi vår uppskattning av felaktiga utbetalningar som har orsakats av fel i arbetslöshetskassornas bedömningar. Uppskattningen bygger på granskningar av förstagångsprövningar samt av handläggningen av meddelanden från Arbetsförmedlingen och beslut om sanktion. Kapitlet visar också vilka typer av handläggningsfel och kvalitativa brister som har identifierats i granskningen.

Arbetslöshetskassornas arbete med att motverka felaktiga utbetalningar omfattar inte bara kontroller av de uppgifter som de sökande lämnar, utan också att säkerställa kvaliteten i de bedömningar som görs i handläggningen. För att uppskatta omfattningen av oupptäckta fel som beror på brister i arbetslöshetskassornas bedömningar har IAF granskat ett urval av förstagångsprövningar och meddelanden enligt sanktionsbestämmelserna. Granskningen visar i vilken utsträckning felaktiga utbetalningar kan uppstå när bestämmelserna inte tillämpas korrekt. På så sätt identifierar vi fel som orsakas i handläggningen och som därför inte fångas upp av arbetslöshetskassornas kontroller av de sökande.

Mer information om ärendegranskningarna finns i rapportens metodbilaga för ärendegranskningar.

5.1 Felaktiga utbetalningar till följd av brister i bedömningarna

De felaktiga utbetalningar som orsakas av brister i arbetslöshetskassornas handläggning av förstagångsprövningar och sanktionsärenden uppgick under 2025 till 66 miljoner kronor, med ett intervall på 33–100 miljoner kronor. Det motsvarar 0,3 procent av den utbetalda ersättningen under året, med ett intervall på 0,1–0,4 procent.

33–100 miljoner kronor

Felaktiga utbetalningar på grund av brister i arbetslöshetskassornas bedömningar i förstagångsprövningar och sanktionsärenden.

5.2 Granskning av förstagångsprövningar

I granskningen av förstagångsprövningar börjar vi med att bedöma om den sökande uppfyller villkoren för att få arbetslöshetsersättning. Personen ska vara inskriven hos Arbetsförmedlingen, ha ett arbetsutbud på minst 3 timmar per arbetsdag och minst 17 timmar per vecka samt i övrigt inte ha några andra hinder som kan påverka

möjligheten att söka eller ta ett arbete. Om den sökande har fått inkomstrelaterad ersättning krävs dessutom att medlemsvillkoret är uppfyllt, vilket innebär att personen har varit medlem i arbetslöshetskassan i minst tolv månader och under tiden uppfyllt ett arbetsvillkor.

Huvudregeln är också att den sökande inte får delta i studier eller vara företagare, men det finns undantag. Vi har därför granskat arbetslöshetskassans bedömning av rätten till arbetslöshetsersättning även i sådana fall. Granskningen omfattar också om ersättningsperioden har beviljats från rätt datum och om det finns uppgifter i ärendet som innebär att ersättningen skulle ha minskats, till exempel om den sökande har fått pension utbetald. Vi har inte möjlighet att på egen hand kontrollera om den sökande har fått till exempel föräldrapenning eller studiemedel samtidigt som arbetslöshetsersättning har betalats ut. Däremot har vi granskat information om dessa förhållanden om de finns i det granskade ärendet och om informationen har omhändertagits korrekt.

De fel som har upptäckts tyder inte på systematiska fel och återkommande problemområden. De fel som har upptäckts och lett till felaktiga utbetalningar beror bland annat på att

- ramtiden inte är utlagd korrekt
- ersättningen skulle ha beviljats senare, eftersom någon form av förhinder fanns
- delar av arbetade timmar eller inkomster har räknats dubbelt och legat till grund för normalinkomst eller normalarbetstid
- schablonberäkning har skett för hela månader trots att anställningen påbörjades eller avslutades mitt i månaden
- förmåner från Försäkringskassan inte har beräknats korrekt.

I de fall där arbetslöshetskassan inte har tagit hänsyn till alla bestämmelser, eller där vi har bedömt att beräkningen av dagpenningen är orimlig, har vi kontrollräknat ärendet. Om dagpenningen har beräknats till ett för högt belopp utgör den felaktiga utbetalningen skillnaden mellan det belopp som faktiskt har betalats ut och det belopp som borde ha betalats ut.

När den sökande har sagt upp sig själv har IAF granskat om arbetslöshetskassan har utrett om den sökande har haft giltig anledning att lämna sitt arbete. Det krävs dock olika former av dokumentation som styrker omständigheterna.

5.2.1 Brister i arbetslöshetskassornas hantering av förstagångsprövningar orsakar felaktiga utbetalningar

De flesta granskade förstagångsprövningar har hanterats korrekt. När det gäller exempelvis egna uppsägningar har uppsägningen i många fall skett så långt tillbaka i tiden att en avstängning inte längre är aktuell. I andra fall har den sökande sagt upp sig för att påbörja ett nytt arbete och därefter blivit uppsagd från det nya arbetet.

I de 26 förstagångsprövningar där vi har identifierat fel handlar det bland annat om att arbetslöshetskassan har fattat beslut trots att den sökande inte har kunnat styrka giltiga hälsoskäl vid egen uppsägning på ett godtagbart sätt. Andra vanliga fel gäller beräkningen av normalinkomst eller normalarbetstid, vilket leder till att dagpenningen blir för hög. Avvikelseerna är ofta små, men vi har också identifierat ärenden där skillnaderna orsakar mer omfattande felaktiga utbetalningar. För sökande som får ersättning under en längre tid kan de felaktiga utbetalningarna därför bli omfattande.

De här felen leder till att 30–91 miljoner kronor betalades ut felaktigt under 2025. Det motsvarar 0,1–0,4 procent av den utbetalda ersättningen under året.

30–91 miljoner kronor

Felaktiga utbetalningar på grund av fel i arbetslöshetskassornas förstagångsprövningar.

5.2.2 Flera ärenden uppvisar kvalitativa brister

Utöver de ärenden vi har granskat och klassat som felaktiga har vi sett att arbetslöshetskassorna i flera fall inte har utrett ärendena i tillräcklig omfattning. Det saknas då underlag för att IAF ska kunna bedöma om det rör sig om en felaktig utbetalning. Framför allt handlar det om att arbetslöshetskassorna inte fullt ut har utrett uppgifter i arbetsgivarintyg, till exempel månader med avvikelser i arbetade timmar och lön eller uppgifter om hur en anställning har avslutats. Andra exempel är studier med oklart slutdatum eller att arbetslöshetskassan inte har utrett den sökandes företagande i tillräcklig omfattning.

5.3 Granskning av arbetslöshetskassornas handläggning av meddelanden och beslut om sanktion

Arbetslöshetskassorna ska utreda de meddelanden som kommer från Arbetsförmedlingen och självständigt bedöma omständigheterna i ärendet utifrån gällande bestämmelser. Vid behov kan de begära ytterligare information från Arbetsförmedlingen, exempelvis aktivitetsrapporter, daganteckningar eller handlingsplaner. Den sökande ska dessutom ges möjlighet att lämna sina synpunkter

innan beslut fattas och kommuniceras. Även uppgifter från arbetsgivare kan ligga till grund för en sanktion. Om förutsättningar finns ska arbetslöshetskassan besluta om att varna eller stänga av den sökande från ersättning. I ärendegranskningen har vi kontrollerat om det förekommer att arbetslöshetskassorna inte vidtar någon åtgärd trots att den sökande borde ha fått en sanktion.

Vi bedömer att den sökande i flera av de granskade ärendena borde ha fått en sanktion. Bland de fel som har upptäckts är följande de vanligaste:

- Den sökande har inte haft godtagbara skäl till att inte kontakta Arbetsförmedlingen inom utsatt tid.
- Den sökande har inte haft godtagbara skäl till att inte lämna in sin aktivitetsrapport i tid.
- Den sökande har sökt färre arbeten än vad som framgår av handlingsplanen.

I ett flertal ärenden har arbetslöshetskassorna dock inte utrett ärendena i tillräcklig omfattning. Det saknas därför underlag för att säkert kunna bedöma om beslutet är felaktigt. Det går inte heller att säkert bedöma om ersättning har betalats ut felaktigt. Vi betraktar dessa som ärenden med risk för felaktiga utbetalningar, men har valt att inkludera dem i skattningen i likhet med tidigare omfattningsstudier.

5.3.1 Felaktiga utbetalningar på grund av felaktiga bedömningar i sanktionsärenden

I cirka 11 procent av de granskade meddelandena har vi bedömt att beslutet är fel. Bland de här ärendena ingår också ärenden med risk för fel på grund av att underlaget i ärendet inte är komplett. Merparten av de här ärendena leder dock inte till felaktiga utbetalningar, eftersom den sökande vid ett sanktionsbeslut endast skulle ha fått en varning. I ungefär hälften av ärendena skulle ett sanktionsbeslut bara ha lett till en varning, och den sökande har varken före eller efter fått fler meddelanden som lett till sanktion. Det innebär en risk för felaktiga utbetalningar under 2025 på 3–9 miljoner kronor.

3–9 miljoner kronor

Felaktiga utbetalningar på grund av felaktiga bedömningar i sanktionsärenden.

Det här är vår uppskattning av de felaktiga utbetalningar som orsakas av felaktiga beslut i sanktionsärenden. Uppskattningen är dock osäker, eftersom ärenden med bristfällig dokumentation i själva verket skulle kunna vara korrekta om de dokumenterats korrekt.

Uppskattningen är också osäker när det gäller hanteringen av ärenden om aktivt arbetssökande hos en arbetslöshetskassa. I följande avsnitt redovisar vi hur mycket dessa faktorer påverkar uppskattningen.

5.3.2 Uppskattning av fel utan ärenden med bristande dokumentation

I vissa av dessa fall är det tänkbart att beslutet hade varit korrekt om underlaget hade varit komplett och dokumenterat i ärendet. När vi exkluderar de ärenden som vi har bedömt saknar komplett underlag blir andelen ärenden med fel cirka 7 procent. De felaktiga utbetalningarna under 2025 uppgår då till 0,4–5 miljoner kronor.

5.3.3 Uppskattning av fel utan ärenden om aktivt arbetssökande

I granskningen av sanktionsärenden har vi noterat att en arbetslöshetskassa bedömer aktivt arbetssökande på ett sätt som avviker från övriga arbetslöshetskassor. I vissa fall där den sökande inte har sökt tillräckligt många arbeten har arbetslöshetskassan räknat intervjuer som en del av det aktiva arbetssökandet. Det stämmer inte med vad vi har sett hos övriga arbetslöshetskassor eller med hur Arbetsförmedlingen bedömer aktivt arbetssökande. Det medför en risk för att arbeten som tidigare har ingått i bedömningen dubbelräknas om den sökande senare också går på en intervju.

Om hanteringen hade varit mer i linje med övriga arbetslöshetskassor är det möjligt att den sökande i dessa fall hade kunnat komplettera med fler sökta arbeten under perioden. Det innebär att det finns en osäkerhet även här. Om vi exkluderar dessa ärenden och ärenden med bristande dokumentation från uppskattningen blir de felaktiga utbetalningarna 0,1–5 miljoner kronor under 2025.

6 Felaktiga utbetalningar orsakade av brister i Arbetsförmedlingens kontrollarbete

I det här kapitlet redovisar vi vår uppskattning av felaktiga utbetalningar som har orsakats av brister i Arbetsförmedlingens handläggning. Uppskattningen bygger på en ärendegranskning som rör personer som varit inskrivna hos Arbetsförmedlingen. I ärendegranskningen har vi särskilt fokuserat på när Arbetsförmedlingen inte informerat om de allmänna villkoren och när de inte skickar meddelanden till arbetslöshetskassorna.

Kontrollen av att de sökande uppfyller villkoren för arbetslöshetsersättning är delad mellan Arbetsförmedlingen och arbetslöshetskassorna. Arbetsförmedlingen ska lämna information till arbetslöshetskassorna när det finns skäl att anta att den sökande inte uppfyller villkoren i försäkringen.

För att uppskatta omfattningen av fel som beror på brister i Arbetsförmedlingens kontrollarbete har IAF granskat ett urval av sökande och de bedömningar som Arbetsförmedlingen har gjort. Granskningen visar i vilken utsträckning felaktiga utbetalningar kan uppstå när information inte lämnas eller andra kontrollåtgärder inte genomförs i enlighet med bestämmelserna.

Mer information om ärendegranskningen finns i rapportens metodbilaga för ärendegranskningar.

6.1 Felaktiga utbetalningar till följd av brister i kontrollarbetet

De uteblivna meddelandena var fördelade på 76 personer. I regel var det bara ett uteblivet meddelande per person. I några fall fanns dock flera uteblivna meddelanden. Det berodde vanligtvis på att den automatiska och riskbaserade granskningen av aktivitetsrapporter inte hade kontrollerat om de sökta arbetena var lämpliga.

66–258 miljoner kronor

Felaktiga utbetalningar på grund av brister i Arbetsförmedlingens kontrollarbete.

Vi uppskattar att det här har lett till att 162 miljoner kronor betalats ut felaktigt under 2025, med ett konfidensintervall på 66–258 miljoner kronor. Det här motsvarar 0,7 procent, med ett konfidensintervall på 0,3–1,1 procent.

6.2 Granskning av Arbetsförmedlingens arbete med sökande

I den här ärendegranskningen har vi undersökt om Arbetsförmedlingen underrättat arbetslöshetskassorna när det funnits skäl att anta att en sökande inte uppfyllde villkoren i försäkringen.

I granskningen av 1 000 inskrivna vid Arbetsförmedlingen undersökte vi om den sökande hade skickat in aktivitetsrapporten i tid, om personen var rapporteringsskyldig. Om aktivitetsrapporten inte kom in i tid undersökte vi om Arbetsförmedlingen hade skickat ett meddelande till arbetslöshetskassan. Vi granskade också om det fanns obligatoriska besök eller kontakter planerade. Om den sökande inte besökte eller kontaktade Arbetsförmedlingen granskade vi om Arbetsförmedlingen hade skickat ett meddelande till arbetslöshetskassan.

Vi undersökte också innehållet i de aktivitetsrapporter som kommit in till Arbetsförmedlingen och bedömde om ett meddelande borde ha skickats till arbetslöshetskassan. Vi bedömde både aktivitetsrapporter som granskats automatiskt och sådana som granskats manuellt.

Utifrån innehållet i aktivitetsrapporten har vi bland annat bedömt om den sökande aktivt sökt lämpliga arbeten och redovisat att de genomfört obligatoriska aktiviteter.

IAF har i bedömningen av aktivt arbetssökande kontrollerat om den sökande

- har sökt tillräckligt många lämpliga arbeten⁴⁴
- har begränsat sitt geografiska- och/eller yrkesmässiga sökområde trots att den sökande, enligt Arbetsförmedlingens bedömning, inte får göra det⁴⁵
- har sökt uppenbart identiska arbeten hos samma arbetsgivare för en och samma rapporteringsmånad och därför inte sökt tillräckligt många lämpliga arbeten
- har sökt uppenbart identiska arbeten hos samma arbetsgivare flera månader i rad och därför inte sökt tillräckligt många lämpliga arbeten
- har rapporterat sökta arbeten som inte avser rätt rapporteringsmånad.

När vi bedömde om den sökande hade sökt tillräckligt många lämpliga arbeten utgick vi främst från uppgifterna i den sökandes handlingsplan om inriktningen på arbetssökandet⁴⁶.

Vi har undersökt om den sökande sökt det antal arbeten som framgick av handlingsplanen. Om det saknades en handlingsplan har vi utgått från att den

⁴⁴ Med sökta arbeten avses sökta annonserade arbeten, spontanansökningar, sökta platsförslag och sökta platsanvisningar.

⁴⁵ Den här bedömningen gäller för aktivitetsrapporter som avsåg april, maj och juni månad 2025.

⁴⁶ Inom ramen för den här granskningen har vi inte tagit ställning till om Arbetsförmedlingens bedömning av den sökandes inriktning på arbetssökandet är korrekt.

sökande i normalfallet skulle söka minst 6 arbeten i månaden. Vi har även undersökt om den sökande har utvidgat sitt geografiska- och/eller yrkesmässiga sökområde i de fall krav på det tydligt framgick i handlingsplanen. Vid de här bedömningarna har vi tagit hänsyn till om den sökande varit förhindrad under delar av den månad rapporten avser eller inte varit inskriven på Arbetsförmedlingen under hela den månad rapporten avser och minskat kravet på antal sökta arbeten i proportion till tid utan ersättning. För att bedöma om de sökta arbetena var realistiska och lämpliga utifrån utbildningsbakgrund och tidigare erfarenheter har vi även tagit del av den sökandes meritförteckning.

Vi granskade också om det fanns andra uppgifter som borde ha lett till att Arbetsförmedlingen skickade information till arbetslöshetskassorna, till exempel om den sökande varit förhindrad att ta ett arbete eller inte var arbetsför.

6.2.1 Felaktiga utbetalningar när Arbetsförmedlingen inte lämnar information till arbetslöshetskassorna

Totalt har vi hittat 121 fel i form av utebliven information till arbetslöshetskassorna i de ärenden som vi har granskat.

Vi bedömer att ett meddelande borde ha skickats till arbetslöshetskassan i sju fall eftersom den sökande inte hade aktivitetsrapporterat trots att personen enligt bestämmelserna borde ha gjort det. I ett fall hade Arbetsförmedlingen flyttat fram sista datumet för aktivitetsrapportering utan stöd i bestämmelserna. I ett annat fall hade Arbetsförmedlingen missat att ange att den sökande skulle lämna in aktivitetsrapport när personen hade ett nystartjobb på 50 procent parallellt med arbetslöshetsersättning.

Vi bedömer också att Arbetsförmedlingen har missat att skicka meddelanden vid sju uteblivna besök eller kontakter. I de flesta fall hade den sökande inte kompletterat sina meriter enligt en obligatorisk aktivitet i handlingsplanen.

I de granskade ärendena fanns det totalt 2 467 aktivitetsrapporter som Arbetsförmedlingen har granskat automatiskt och 1 153 aktivitetsrapporter som de har granskat manuellt.

Arbetsförmedlingens automatiska och riskbaserade granskning av aktivitetsrapporter har godkänt 76 aktivitetsrapporter där IAF bedömer att ett meddelande borde ha skickats till arbetslöshetskassan. Det fanns till exempel aktivitetsrapporter som innehöll olämpliga eller orealistiska arbeten utifrån den sökandes utbildningsbakgrund och tidigare erfarenheter, eller ord som inte är faktiska yrken. Det fanns också aktivitetsrapporter där den sökande skulle vidga sitt geografiska eller yrkesmässiga sökområde men inte hade gjort det. I dessa fall räknade vi ihop antalet

godkända arbeten och bedömde att ett meddelande borde ha skickats om antalet var för lågt.⁴⁷

Bland de manuellt granskade rapporterna borde enheten Granskning och kontroll ha skickat meddelande i ytterligare 22 fall. Merparten av de ärenden där enheten Granskning och kontroll inte skickade meddelanden handlade om att den sökande hade sökt arbeten som inte var lämpliga eller realistiska utifrån sina meriter och därför inte aktivt sökt lämpliga arbeten.

IAF bedömer att Arbetsförmedlingen borde ha skickat information till arbetslöshetskassorna i ytterligare 9 fall av andra orsaker under den aktuella perioden som den sökande fick arbetslöshetsersättning. Den uteblivna informationen handlade främst om att den sökande varit förhindrad att ta ett arbete eller inte var arbetsför.

⁴⁷ Sedan ärendegranskningens genomförande har Arbetsförmedlingen lagt till ytterligare kontroller som gör att förekomsten av den här typen av fel sannolikt har minskat.

7 Arbetslöshetskassornas kontrollverksamhet och dess resultat

Om arbetslöshetskassan upptäcker att en utbetalning har varit felaktig kan den besluta att den sökande ska betala tillbaka. Den felaktigt utbetalda ersättningen kan då kvittas mot kommande utbetalningar eller betalas tillbaka i efterhand.

I det här kapitlet redovisar vi resultatet av arbetslöshetskassornas kontrollarbete. Vi redovisar också de förväntade återbetalningarna och nettofelet för upptäckta felaktiga utbetalningar, det vill säga hur stort felet är när återbetalningarna har räknats av.

Kontrollarbetet leder också till att arbetslöshetskassorna kan förhindra felaktiga utbetalningar. Avslutningsvis redovisar vi en uppskattning av hur deras arbete med fränkännanden och uteslutningar förhindrar felaktiga utbetalningar.

7.1 Kontrollernas resultat

I kapitel 4 uppskattar IAF de felaktiga utbetalningarna inom arbetslöshetskassornas ordinarie kontrollområden till ungefär 585 miljoner kronor under 2025. Här utgår vi från den uppskattningen för att beskriva resultaten av arbetslöshetskassornas kontrollarbete.

En del av dessa upptäcks och leder till att den sökande blir återbetalningsskyldig, medan en betydande del inte upptäcks. Hur stor del av återkraven som faktiskt återbetalas har stor betydelse för hur mycket av de felaktiga utbetalningarna som i slutändan belastar arbetslöshetsförsäkringen. Efter hänsyn till de förväntade återbetalningarna uppskattar vi att nettofelet uppgår till 327–357 miljoner kronor.

Arbetslöshetskassornas kontroller bidrar också till att förhindra felaktiga utbetalningar. IAF uppskattar att beslut om fränkännanden och uteslutningar förhindrar felaktiga utbetalningar på omkring 122 miljoner kronor. Därutöver bidrar också arbetslöshetskassornas övriga kontrollarbete till att förhindra felaktiga utbetalningar. Omfattningen har dock inte varit möjligt att uppskatta inom ramen för denna rapport.

7.2 Återbetalningar

När en arbetslöshetskassa upptäcker en felaktig utbetalning kan den besluta om att den sökande blir återbetalningsskyldig. Återbetalningarna sker normalt successivt över tid, men återbetalningsgraden varierar med återkravets storlek. Mindre återkrav betalas i regel tillbaka helt eller till stor del, medan större återkrav återbetalas

långsammare och ofta endast delvis. För de allra största återkraven är det förhållandevis vanligt att inga eller endast mycket begränsade återbetalningar görs.

Mindre återkrav kan i regel betalas tillbaka snabbt och de flesta av de här återkraven är inom några år helt återbetalda. För återkrav upp till 50 000 kronor sker återbetalningen successivt över tid och efter fem år har mer än 70 procent av det totala beloppet för de här återkraven betalats tillbaka. Större återkrav återbetalas långsammare och i lägre utsträckning. För de allra största återkraven är återbetalningsgraden låg och visar inga tydliga tecken på att öka över tid.⁴⁸

För att göra en prognos över hur mycket av 2025 års återkrav som kommer att återbetalas har vi använt historiska data och en statistisk modell. Modellen beräknar den förväntade återbetalningen för varje återkrav utifrån återkravets storlek. Prognosen ger därmed en uppskattning av den återbetalningsgrad som kan förväntas när de sökande haft längre tid att betala tillbaka de upptäckta felaktiga utbetalningarna.

Den observerade återbetalningsgraden för senare årskohorter är lägre än för äldre kohorter. Det här bedöms huvudsakligen bero på att det tar tid att återbetala ett återkrav och att i synnerhet större återkrav behöver återbetalas över flera år. En modell baserad på 2022 års återkrav indikerar en slutlig återbetalningsgrad om ungefär 69 procent, eller motsvarande 218 miljoner kronor. Sett till återbetalningsgraden för återkrav som gjordes under 2020 kan återbetalningsgraden komma att uppgå till 78 procent, eller 248 miljoner kronor.

218–248 miljoner kronor

Hur mycket av de felaktiga utbetalningarna under 2025 som förväntas bli återbetalda över tid.

7.2.1 Nettofelet

Av kapitel 4 framgår att ungefär 585 miljoner kronor betalas ut felaktigt inom arbetslöshetskassornas ordinarie kontrollområden. Av det här upptäcks 329 miljoner kronor, varav 11 miljoner är felaktiga utbetalningar där den sökande varit i god tro. Ytterligare 257 miljoner kronor uppskattas betalas ut felaktigt och inte upptäckas.

Om 69 procent av de upptäckta felaktiga utbetalningarna på sikt betalas tillbaka till arbetslöshetskassorna blir det uppskattade nettofelet under 2025 ungefär 357 miljoner kronor. Om återbetalningsgraden i stället motsvarar återbetalningar för återkrav som beslutades under 2020, blir nettofelet avseende de upptäckta felaktiga utbetalningarna ungefär 327 miljoner kronor.

⁴⁸ IAF 2025:5.

När det gäller den del av nettofelet som följer av de upptäckta felaktiga utbetalningarna är sannolikheten för ytterligare återbetalningar låg.

327–357 miljoner kronor

Nettofelet – hur mycket av de felaktiga utbetalningarna inom arbetslöshetskassornas kontrollområde som inte betalats tillbaka.

7.3 Förhindrade felaktiga utbetalningar

Arbetslöshetskassornas kontrollarbete handlar inte bara om att upptäcka felaktiga utbetalningar och återkräva felaktigt utbetald ersättning, utan också om att förhindra felaktiga utbetalningar. Det finns ingen statistik från kontrollerna som gör det möjligt att uppskatta hur mycket felaktiga utbetalningar arbetslöshetskassorna har förhindrat på ett heltäckande och precist sätt.

I vissa fall kan dock arbetslöshetskassorna besluta om uteslutning eller fränkännande.⁴⁹ Det kan ske om den sökande medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter som har påverkan på rätten till arbetslöshetsersättning. Vi har uppskattat hur stora felaktiga utbetalningar arbetslöshetskassorna har förhindrat genom att upptäcka fel som lett till uteslutning eller fränkännande.

122 miljoner kronor

Arbetslöshetskassornas arbete med kontroller förhindrade felaktiga utbetalningar.

Vi uppskattar att arbetslöshetskassorna förhindrade felaktiga utbetalningar på ungefär 122 miljoner kronor under 2025. Uppskattningen bygger på antagandet att alla fränkända dagar annars hade betalats ut eller att den sökande skulle ha utnyttjat alla kvarvarande dagar under uteslutningstiden.

⁴⁹ 37–37 b §§ lagen om arbetslöshetskassor (LAK) och 12–14 §§ ALF 97.

8 Studiens förutsättningar

IAF har fått i uppdrag av regeringen att studera felaktiga utbetalningar av arbetslöshetsersättning under 2025.⁵⁰ Enligt uppdraget ska uppskattningen bygga på kvantitativa studier av samtliga väsentliga risker. Resultaten ska vara jämförbara mellan olika ersättningar och över tid. Orsakerna till de felaktiga utbetalningarna ska också redovisas. I uppdraget ingår även att redovisa vidtagna åtgärder och deras effekter.

Uppdraget följer av förordningen (2021:663) om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen. I det här kapitlet beskriver hur vi våra resonemang kring införandet av den nya lagen om arbetslöshetsförsäkringen i granskningen samt de metoder vi har använt oss av. Kapitlet avslutas med en genomgång av vår bedömning av studiens kvalitet.

8.1 Studien utgår från den tidigare arbetslöshetsförsäkringen

I oktober 2025 trädde den nya lagen (2024:506) om arbetslöshetsförsäkring i kraft. Förändringen innebär framför allt att rätten till ersättning som tidigare baserats på arbetad tid nu i stället baseras på inkomster. Ytterligare en förändring är att ersättningsperioderna enligt de nya bestämmelserna varierar beroende på kvalificeringstiden.

Under 2025 betalades 23 685 miljoner kronor ut i arbetslöshetsersättning enligt den tidigare lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. Utbetalningarna enligt den nya lagen uppgick till 730 miljoner kronor. Det innebär att 97 procent av den utbetalda ersättningen betalades ut enligt de tidigare bestämmelserna. IAF har därför valt att studera de felaktiga utbetalningarna enligt den tidigare lagen. Flertalet av de risker som studerats finns dock i både den gamla och den nya lagen.

Vissa risker i handläggningen, som felaktiga beräkningar av normalinkomst eller normalarbetstid, finns bara i de tidigare bestämmelserna. Samtidigt har nya risker tillkommit i den nuvarande lagen, till exempel i tillämpningen av de så kallade minskningsreglerna. Sanktionsbestämmelserna är i allt väsentligt materiellt oförändrade, vilket innebär att flera tidigare identifierade risker bedöms kvarstå. Samtidigt kan förändringar i övriga delar av regelverket och de underlag som används vid bedömningen av ersättningsrätten innebära att riskbilden har förändrats i viss utsträckning. På motsvarande sätt bedöms de risker som orsakas av de sökande i

⁵⁰ Fi2024/01861 och Fi2024/02405.

huvudsak vara desamma, även om de delvis kan ta sig andra uttryck i den nuvarande försäkringen.

8.2 Metoder

De resultat som redovisas i rapporten bygger uteslutande på kvantitativa metoder. Syftet har varit att uppskatta omfattningen av felaktiga utbetalningar av arbetslöshetsersättning, analysera vem som orsakar felen och identifiera de omständigheter som gör att ersättning betalas ut felaktigt.

En del av studierna har genomförts som ärendegranskningar baserade på urval av sökande eller ärenden. Resultaten från dessa granskningar har därefter räknats upp till populationsnivå för att uppskatta omfattningen av felaktiga utbetalningar i hela populationen. Osäkerheten i skattningarna kvantifierats med hjälp av konfidensintervall.

Andra studier har genomförts som totalundersökningar baserade på registerdata. I dessa studier har hela den relevanta populationen kunnat analyseras genom samkörning av uppgifter från olika register. För att identifiera felaktiga utbetalningar har vi bland annat använt statistiska analyser av uppgifter om inkomster, företagande, studier och andra förhållanden som kan påverka rätten till ersättning.

Samtliga uppskattningar bygger på antaganden och är därför förenade med viss osäkerhet. Resultaten bör därför ses som uppskattningar av storleksordningen på de felaktiga utbetalningarna snarare än exakta belopp.

Mer information om ärendegranskningarna och registerstudierna finns i rapportens metodbilagor.

8.3 Studiernas kvalitet

Vi bedömer att studierna har genomförts med hög metodologisk noggrannhet och att uppskattningarna över lag håller hög kvalitet. Det finns dock ett antal faktorer som kan påverka uppskattningarnas precision.

8.3.1 Antaganden

Registerstudierna som redovisas i kapitel 4 bygger på ett antal antaganden. Vi har, så långt det varit möjligt, utformat antagandena för att med hög säkerhet identifiera potentiella felaktiga utbetalningar. Samtidigt kan vissa utbetalningar som vi har klassificerat som korrekta i själva verket vara felaktiga. På motsvarande sätt kan utbetalningar som vi har klassificerat som felaktiga vara korrekta.

I studierna har de felaktiga utbetalningarna beräknats utifrån observerade tidrapporter under den period då felet pågick. I vissa fall kan de felaktiga utbetalningarna dock ha varit så omfattande att arbetslöshetskassan sannolikt skulle ha uteslutit den sökande om felet hade upptäckts tidigare. Det innebär att även senare utbetalningar därför skulle kunna anses vara felaktiga.

8.3.2 Dubbelräkningar mellan studier

Det finns en risk för dubbelräkning om en sökande bedöms ha fått ersättning felaktigt i en studie och också bedöms ha fått ersättning felaktig under samma period i en annan studie. Vi har därför genomfört en kontroll om sökande förekommer i flera studier samtidigt. Eftersom data om till exempel företagande saknas för 2025 har vi i stället kontrollerat förekomsten av eventuella dubbelräkningar i studierna för 2024.

När vi tar fram personer med fel på grund av högskole- och universitetsstudier och jämför med studien av företag finns det inte några sökande som förekommer i båda studierna samtidigt. Det finns inte heller några sökande med fel som förekommer samtidigt i studien om företag och studien om oredovisat arbete. Det finns dock åtta sökande som studerat på högskola eller universitet vid sidan om ersättning som också samtidigt förefaller ha arbetat och haft inkomster. Det innebär att ungefär två procent av sökande och ungefär två procent av beloppet som skattats i registerstudien om högskole- och universitetsstudier vid sidan om ersättning kan utgöra en dubbelräkning.

Det finns också en risk för dubbelräkning av felaktiga utbetalningar på grund av vistelse utomlands och utgångna arbetstillstånd. Det är tänkbart att personer som vistas utomlands under tid med ersättning gör det eftersom de inte längre har rätt att arbeta i landet. Vi kan dock inte göra någon exakt korrigering, eftersom resultaten kommer från olika källor och uppgifterna har anonymiserats.

Vår bedömning är att eventuella dubbelräkningar sammantaget är begränsade. Därför har vi inte justerat beloppet för det.

8.3.3 Bortfall

Vi har identifierat ett sanktionsbeslut som felaktigt registrerats som bifall, trots att den sökande faktiskt hade fått en sanktion. Ärendet har bedömts sakna betydelse för resultaten och har därför lämnats utan vidare åtgärd.

I ärendegranskningarna av arbetslöshetskassornas handläggning av sanktionsärenden har det förekommit många ärenden där underlaget har varit ofullständigt. Dessa ärenden har bedömts som felaktiga. I kapitel 5 har vi dock redovisat en uppskattning av de felaktiga utbetalningarna om vi bortser från dessa ärenden.

I granskningen av Arbetsförmedlingens hantering av sökande har vi i ett fåtal fall saknat tillgång till aktivitetsrapporter som lämnats in på blankett. Det gäller sex sökande där en aktivitetsrapport per person inte har kunnat granskas.

De partiella bortfallen bedöms ha mycket begränsad påverkan på uppskattningarna och har därför inte föranlett några åtgärder.

8.3.4 Beräkning av årsbelopp

Flera av studierna har baserats på kortare perioder än ett år, till exempel kvartal eller halvår. För att kunna redovisa årsbelopp har vi därför räknat om de uppskattade beloppen till helårsnivå. Det har vi oftast gjort genom att multiplicera andelen felaktigt utbetald ersättning i rampopulationen med den totala utbetalda ersättningen under 2025. I studien om arbetslöshetskassornas bedömningar i sanktionsärenden har uppräknningen i stället baserats på antalet beslut där arbetslöshetskassorna inte har stängt av den sökande från ersättning under året.

Vi bedömer att säsongsvariationer inte påverkar uppskattningarna i någon väsentlig grad. Antalet förstagångsprövningar har inte heller förändrats i någon större utsträckning under 2025. Däremot har Arbetsförmedlingen successivt infört kontroller av geografisk och yrkesmässig rörlighet under året. Dessutom infördes den nya försäkringen i oktober. De här förändringarna kan ha påverkat handläggningen under året, framför allt hos arbetslöshetskassorna.

8.3.5 Fel utanför observationsperioden

Ärendegranskningen omfattar en avgränsad observationsperiod. Det innebär att en person kan ha haft ytterligare fel både före och efter den period som vi har granskat. Om flera fel inträffar kan det påverka storleken på den felaktiga utbetalningen, eftersom tidigare händelser kan innebära att den sökande placeras högre i sanktionstrappan och stängs av under fler dagar. Både i den här och i den tidigare omfattningsstudien har vi dock sett att det är förhållandevis ovanligt med flera fel för samma person.

I de fall flera fel förekommer kan dessa oftast kopplas till brister i den automatiska och riskbaserade granskningen av aktivitetsrapporter som rör geografisk och yrkesmässig rörlighet. Bristerna uppstod under en period i samband med att nya föreskrifter trädde i kraft den 1 juni 2024, då Arbetsförmedlingen ännu inte hade anpassat sina arbetssätt och system fullt ut till de nya kraven⁵¹. Arbetsförmedlingen har sedan studien genomfördes utvecklat den automatiska och riskbaserade granskningen av aktivitetsrapporter med nya falleranderegler. De här felen bedöms

⁵¹ IAFFS 2024:1.

därför vara mindre omfattande i dag. Sammantaget bedömer vi att observationsperiodens längd har haft begränsad betydelse för den uppskattade omfattningen av felaktiga utbetalningar.

I vissa fall har vi även beräknat felaktiga utbetalningar som inträffar efter observationsperioden. Det gäller när ett fel som Arbetsförmedlingen gjort under observationsperioden påverkar ett senare beslut om avstängning. Om Arbetsförmedlingen exempelvis inte lämnar information som borde ha lett till en sanktion kan en senare sanktion beslutas på fel nivå i sanktionstrappan. Det är alltså tidpunkten för Arbetsförmedlingens fel, och inte tidpunkten för den efterföljande felaktiga utbetalningen, som avgör om felet ingår i granskningen.

Den avgränsade observationsperioden innebär ändå en viss osäkerhet när resultaten räknas upp till helårsnivå. Osäkerheten ökar särskilt om sannolikheten för fel varierar över tid, till exempel på grund av säsongsvariationer, eller om ärenden med fel generellt har högre risk för ytterligare fel över tid. Vi bedömer dock att variationen över tid är begränsad.

8.3.6 Klassning av fel

Indelningen av de felaktiga utbetalningarna mellan felaktiga uppgifter vid ansökan och ändrade förhållanden som inte har anmälts bygger på vilken typ av risk vi har studerat. Den bygger alltså inte på en bedömning av när felet faktiskt uppstod i varje enskilt fall. I flera av de registerbaserade studierna går det inte att avgöra när den omständighet som orsakade den felaktiga utbetalningen inträffade. En sökande kan till exempel ha bedrivit företag redan när ersättningen beviljades eller ha påbörjat företagandet under en pågående ersättningsperiod. För att redovisa resultaten enhetligt har vi därför klassificerat riskerna utifrån deras typiska karaktär. Det innebär att enskilda fel i vissa fall skulle kunna höra till den andra kategorin, utan att det påverkar den samlade uppskattningen av de felaktiga utbetalningarna.

8.3.7 Bedömning av misstänkt avsiktliga fel

Det finns fel som vi har klassat som orsakade av Arbetsförmedlingen, men som i grunden beror på den sökande. Det gäller till exempel när den sökande har lämnat uppgifter om studier eller företagande till Arbetsförmedlingen, men myndigheten inte har underrättat arbetslöshetskassorna. Vi klassar felet som orsakat av Arbetsförmedlingen eftersom de har fått informationen men inte fört den vidare. I grunden är det dock den sökande som har orsakat felet. Samtidigt kan avsiktligheten ifrågasättas, eftersom den sökande har lämnat informationen till en myndighet.

Källor

Författningar

Förordning (EG) nr 883/2004, Europaparlamentets och rådets förordning av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen.

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring.

Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Förordning (2021:663) om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen.

Förordning (2024:1352) om ändring i förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

IAFFS 2024:1, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter och allmänna råd om lämpligt arbete.

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor.

Lag (2024:506) om arbetslöshetsförsäkring.

Andra publikationer

Arbetsförmedlingen, Årsredovisning 2025.

IAF 2021:12, Fungerar Arbetsförmedlingens kontroll av aktivitetsrapporter.

IAF 2022:13, Felaktiga utbetalningar i arbetslöshetsförsäkringen 2021.

IAF 2024:6, Bidragsbrott inom arbetslöshetsförsäkringen.

IAF 2025:3, Gömda fel.

IAF 2025:5, Analys av arbetslöshetskassornas kontrollarbete och upptäckta felaktiga utbetalningar.

IAF 2026:2, Arbetslöshetskassornas kontrollarbete 2025.

Prop. 2023/24:128, En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster.

Skatteverket 2026:05, Falska inkomstuppgifter i arbetsgivardeklARATIONER: en omfattningsbedömning.

Rättsfall

Dom från Kamrarrätten i Sundsvall 2017-08-23, mål nr 1296–17.

Övrigt

Regeringen, Fi2024/01861 och Fi2024/02405, Uppdrag att studera felaktiga utbetalningar av vissa ersättningar.

IAF, dnr 2025/231, Avslut av granskning.

Vi är IAF

IAF är en myndighet som har till uppgift att bidra till en väl fungerande arbetsmarknad.

Vi granskar arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingens uppdrag inom arbetslöshetsförsäkringen. Vi granskar också hur Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan arbetar med sanktioner för personer som får aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning.

Vi utför vårt uppdrag genom att:

- granska, påtala brister och göra uppföljningar
- följa och driva utvecklingen inom arbetslöshetsförsäkringens område
- förvalta uppgifter om arbetslöshetsförsäkringen.

Vi sprider kunskap om hur arbetslöshetsförsäkringen, aktivitetsstödet, utvecklingsersättningen och etableringsersättningen fungerar genom att publicera rapporter och föra dialog med arbetslöshetskassorna, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

På IAF arbetar cirka 70 personer och myndigheten är placerad i Katrineholm.

Våra rapporter finns publicerade på vår webbplats www.iaf.se.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Box 210
641 22 Katrineholm
Telefon: 0150- 48 70 00
E-post: iaf@iaf.se

